vexilologie

159

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

vexilologie

ISSN 1211-2615 159

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Zbyšek Svoboda

FOTOGRAFIE A FILMY - ZDROJ VEXILOLOGICKÝCH INFORMACÍ

Pokud se zabýváme vexilologickým materiálem, tedy vlajkami, prapory, praporci, standartami, jejich způsobem používání, vyvěšováním a vůbec jejich výskytem jako historickou disciplínou, nemůžeme se nikdy obejít bez dobových fotografií a filmů zachycujících události a situace, při nichž se prapory a vlajky objevovaly (1). Neméně důležité a nezastupitelné jsou snímky, jimiž bylo vyvěšení vlajek či předání praporu vědomě dokumentováno. Ve skutečnosti to ostatně ani jinak nejde, protože vexilologie není jen disciplínou sběratelskou, ale je již po desítky let uznávána jako součást pomocných věd historických. Černobílé dokumentární fotografické snímky a filmy jsou vlastně nejcennějším pramenem našeho vexilologického poznávání, protože ukazují předmět našeho zájmu v reálném a původním prostoru, čase, podobě a použití. Naopak různá autorská, více či méně umělecká vyobrazení, nákresy, náčrty nebo jen návrhy mohly být, a také často byly, různým způsobem upravované, idealizované či dokonce účelově doplňované. Svého času jsem viděl obraz jakéhosi staršího malíře, na kterém zpětně ztvárnil nadšenou atmosféru 28.října 1918 v Praze, kterou musel sám zažít, a klidně dekoroval domy československými prapory s modrým klínem! Obdobně bývaly recitovány dojímavé básně našich národních umělců, oslavujících osvobození Prahy Stalinovými tanky s rudými hvězdami, ač takto ozdobené bývaly sovětské tanky pouze na některých přehlídkách v Moskvě a také na symbolických poválečných památnících. Podle nich pak snaživí výtvarníci vyráběli další ideově umělecká díla, dokonce i Jan Zrzavý zachytil slavnostní instalaci tanku č.23 na Smíchově! Ve skutečnosti na tancích, jak víme z filmových záběrů a dokumentárních snímků z května 1945, ba i jako pamětníci, rudé hvězdy samozřejmě nikdy nenajdeme. V této "státně-hvězdové" souvislosti je ovšem třeba připomenout, že většina sovětských vlajek a praporů vyvěšovaných u nás v roce 1945 i později měla pěticípou hvězdu téměř vždy žlutou a nikoli předpisovou rudou se žlutým lemováním, aniž by to ovšem našim nekvalifikovaným úředním orgánům někdy vadilo.

Oficiální publikace, ať již s barevnými ilustracemi či přesnými černobílými nákresy včetně slovních popisů čili blasonů, pochopitelně zachycují předepsané podoby, rozměry i detaily vlajek a praporů, případně dalších součástí, jako jsou žerdě, stožáry, stěžňové systémy a jejich náležitý způsob umístění. Je ovšem nutné mít stále na paměti, že tu šlo o předepsanou ideální podobu, která však nemusela být vždy přesně dodržována. Sami máme u nás neblahé zkušenosti s délkou modrého klínu na československých a nyní českých vlajkách a praporech, který jen málokdy dosahuje předepsané úřední zákonné délky do poloviny délky listu. V této souvislosti právě vyniká nezastupitelný význam původních originálních dobových snímků a filmových dokumentů. Vzpomínky a paměti současníků bývají někdy, či spíše často, dosti ošidné a překryté obdobnými novějšími dojmy. A také musíme mít na zřeteli, že nejrůznější vexilologické předměty zvláště ve válečných a revolučních obdobích bývaly improvizované a tedy nepředpisové, často podomácku zhotovované, ale přesto, či právě proto, se staly cennými historickými artefakty, uchovávanými dodnes ve státních muzejních či soukromých sbírkách.

Po technické stránce třeba připomenout, že na černobílých záběrech neodpovídá vždy sytost šedých odstínů přirozené sytosti skutečných barev. Závisí to nejen na původní barvě či materiálu originálu a jeho případné vyrudlosti, ale především na tom, zda byl snímek pořízen na panchromatickém či ortochromatickém materiálu. Při prvním je zachycená červená barva velice tmavá a modrá téměř bílá, druhý materiál zdůrazňuje a tedy zesiluje zelené a žluté barevné odstíny. Snímky pořízené na těchto různých materiálech nelze proto z hlediska odstínu barvy vzájemně porovnávat.

V posledních letech však musíme být u zkoumaných filmových dokumentů na pozoru i u přepisu starých původních dobových záběrů, které jsou moderní digitální technikou uměle dobarvovány. Při tom může dojít nejen ke zkreslení odstínů barev, ale při špatném zadání dokonce i k vyloženým nesprávnostem. Zatím jsem si toho povšiml u záběrů stejnokrojů nacistických jednotek SS, tedy "černých" Allgemeine SS, jejichž příslušníci nosili předpisově tradiční hnědé, respektive žluté košile, zatímco na těchto dodatečně "vybarvovaných" záběrech je mají téměř vždy bílé! Musíme proto rozlišovat originální barevný snímek od dodatečně kolorovaného. A také si neodpustím připomínku, že nelze nikdy brát vážně vexilologické objekty v hraných filmech a považovat je za zdroj vexilologických informací s tím, že filmaři přece museli mít nějaké odborné poradce. Nejčastější chybou v dobových historických inscenacích bývá používání novějších podob americké vlajky s větším počtem hvězd, či vyvěšování tzv. nacistických vlajek s podivnými hákovými kříži a především jejich nesprávné užívání jako pouhé vývěskové dekorace prostorů či architektury. Jak Američané, tak Němci vždy dodržovali předepsané zásady užívání a určitý druh vlajek či praporů pro příslušné příležitosti. Naopak britské Union Jacky se v původních historických souvislostech skutečně velice často vyskytovaly s naprosto nesprávnými proporcemi křížů. Jejich přesná výroba je totiž velice náročná a výrobci mimo Velkou Británii často prostě správné předlohy neměli k dispozici. Bylo tomu tak například i u nás za Květnového povstání v roce 1945 a v následujících týdnech při nejrůznějších oslavách po celé republice, což si právě můžeme ověřit na dobových snímcích a záběrech.

V roce 2009 jsem měl příležitost se zabývat zkoumáním, vyhodnocováním a určováním původních dobových černobílých či hnědobílých snímků. Z našeho vexilologického hlediska šlo například o přesné určení snímku, na kterém bylo zachyceno pět praporců se znaky československých zemí, tedy Čech, Moravy, Slezska, Slovenska a Podkarpatské Rusi z údobí první republiky, tedy snímku, který na Slovensku objevil náš kolega Z.G.Alexy, a o němž pojednává jeho článek v č. 155 naší *Vexilologie* a jeho článkem inspirovaná moje doprovodná stať o obecnější problematice československých zemských symbolů. K tomu bych rád připojil ještě několik doplňujících poznámek z hlediska metodiky a praktického pátrání.

Na podzim roku 2007 kolega Alexy objevil a naší redakci *Vexilologie* zaslal blíže neurčený, ale velice zajímavý snímek, na kterém byl zachycen při projevu ministerský předseda Milan Hodža. Nad ním v pozadí bylo vyvěšeno pět praporů či spíše praporců se znaky zemí Československé republiky. Vzhledem k tomu, že funkci předsedy vlády Hodža zastával v letech 1935 až 1938, bylo třeba upřesnit dataci tohoto reprodukovaného snímku. Doposud jsme se totiž s obdobnými praporci nikdy nesetkali, a protože šlo zřejmě o reprodukci z nějakého slovenského časopisu, nebo dokonce jen výstřižku z něho, požádali jsme kolegu Alexyho o upřesnění provenience snímku a následně i o průvodní článek. Mezitím jsme se pokusili ověřit výskyt snímku v ČTK, kde ho posléze kolega Brožek skutečně objevil. Měli jsme zájem o kvalitní kopii, ale bohužel tato výdělečná (či spíše vykořisťovatelská) organizace požadovala za tento jediný snímek a povolení reprodukce nekřesťanských 790 Kč a to ještě bez DPH! Ale alespoň jsme tak zjistili, že šlo o oficiálně pořízený snímek, snad z ledna roku 1936. Původní inž. Alexym zaslanou xerografickou kopii snímku pak s pečlivostí sobě vlastní retušoval v počítači kolega Fojtík, takže jsme ušetřili výše uvedenou částku. Mezitím jsem se rozhodl zjistit pokud možno podrobnější údaje a ověřit především chronologické zařazení snímku. Zvláště ve velkých agenturních fotoarchivech totiž popiskové záznamy nebývají vždy zcela věrohodné, což je dáno nejen množstvím zpracovávaných snímků, jejich hromadným zapisováním, ale i kvalifikací pracovníků, kteří nemohou být příliš specializovaní. Kvalitu zápisu přirozeně ovlivňují i průvodní anotace reportážních fotografů, kteří snímky do archivu předávají. pokud je ovšem vůbec popisují.

Protože muselo jít o větší, jak bychom dnes řekli, celostátní akci, dalo se předpokládat, že tato událost musela být zmíněna v dobovém tisku, tedy v novinách a také mohla být fotograficky dokumentována v obrázkových časopisech. Prošel jsem tedy postupně ročník 1937 a 1936 týdeníku Ozvěny a Pestrý týden, agrárnickou Národní republiku a deníky Národní politiku a Národní listy. Nebylo problémem zjistil, že na přelomu ledna a února roku 1936 proběhl v Praze v Obecním domě sjezd Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, jak se správně nazývala strana, jinak stručně přezdívaná jako agrárnická. Potíž byla, že na snímcích otištěných v uvedených časopisech žádné praporce vyvěšené nebyly, a ani prostředí na našem snímku nijak nepřipomínalo secesní prostor Obecního domu. A stále tu byl pravděpodobný předpoklad, že by mohlo jít o snímek až z pozdějšího údobí, kdy již platil zákon z října 1936, který povoloval používání zemské symboliky, což do té doby oficiálně nebylo možné. Protože jsem se však přirozeně neomezil jen na prohlížení vyobrazení, což je sice příjemnější, rychlejší a pohodlnější, ale věnoval se i podrobně pročítání textů, nalezl jsem zpravodajství ze sjezdu, kde se pečlivý reportér naštěstí zmínil nejen o bílé bustě Antonína Švehly, ale i o vyvěšeném státním praporu a praporech zemských. A vzhledem k tomu, že Hodža pronesl svůj projev až druhý den sjezdu, tedy 1.února 1936, bylo možné snímek naprosto přesně datovat na tento den. A bylo jasné, že zemské praporce byly veřejně prezentovány o více než půl roku před jejich legalizováním. Drobným zadostiučiněním však bylo, že se ČTK spletla vlastně o měsíc a snímek nebyl z ledna, ale z února. Dalším přínosem bylo, že jsem se při časopiseckém pátrání neomezil jen na ověření "praporcového" snímku, ale prošel při této příležitosti ještě následující čísla časopisu Pestrý týden. K nemalému potěšení jsem v č.32 objevil snímek československé olympijské štafety připravené na Staroměstském náměstí odstartovat k běhu do Berlína, na němž měli českoslovenští atleti slušivá trička se zemskými znaky a tedy opět bez zákonného oprávnění. Fotografovi se sice na snímek vešli jen čtyři, ale podkarpatoruský běžec se dal předpokládat. Tato dedukce se potvrdila, protože shodou dalších okolností jsem při sledování televizního pořadu Historie.cs o Olympijských hrách 11.února 2010 v dobovém týdeníku z léta 1936 i tohoto nejvýchodnějšího zemského atleta uzřel a měl tedy potvrzeno, že tehdy skutečně šlo o rovnoměrnou prezentaci všech zemí Československé republiky a unikátní použití zemských znaků.

Mezitím nám v září 2009 kolega Alexy dodal článek s podrobnějšími údaji, takže víme, že snímku si povšiml ve slovenském deníku Týždeň na podzim roku 2007, kde byl otištěn článek o slovenských politicích první republiky ilustrovaný právě tímto snímkem s praporci. Snímek byl dle kolegy Alexyho převzat z dobového slovenského tisku, a to buď ze Slovenské politiky, nebo ze Slovenského denníku. Výsledkem výše uvedeného důsledného pátrání bylo pak otištění našich článků v čísle 155 naší *Vexilologie*.

V roce 2009 jsem spolupracoval s Archivem Národního muzea při určování a ověřování snímků z tzv. Hradního archivu. Tento fotoarchiv převzalo Národní muzeum v roce 1972 a zachránilo jej tak před likvidací poté, co si část z něj překopírovala ČTK. Fotoarchiv vznikal průběžně od roku 1918 do roku 1933 a obsahuje několik tisíc snímků souvisejících s osobou a aktivitami T.G.Masaryka, včetně důležitých státních událostí, vojenských přehlídek, státních návštěv, legionářských oslav a dalších zajímavých událostí. I když jsem především posuzoval snímky s vojenskou a legionářskou tematikou, dokumentoval jsem si samozřejmě snímky, na nichž se objevovaly různé vexilologické objekty. Snímky legionářských a vojenských praporů byly poměrně časté, ovšem nebyly nijak unikátní, protože tuto tematiku jsem znal z fotoarchivu Vojenského ústředního archivu v Praze na Invalidovně, kde je přirozeně bohatě dochována.

Obecně vexilologicky dokumentární význam mají časté snímky z různých oslav, vojenských přehlídek a návštěv T. G. Masaryka v různých městech republiky. Můžeme na nich sledovat způsob dekorace budov a veřejných prostranství státními symboly, tedy vlajkami, prapory a státními znaky. V prvních poválečných letech převládaly pochopitelně staré české zemské bílo-červené prapory, které v té době byly ovšem zároveň i oficiálním státním symbolem. Na pražském Hradě tak například v lednu 1919 improvizovaně vlál z vikýře střechy pravého křídla Hradu do Hradčanského náměstí dlouhý bílo-červený prapor (neg. č. 78 – viz **foto v tomto textu**). Ale ani po zavedení základních symbolů Československé republiky zákonem č. 252/Sb. z 30. března 1920 původní zemské české symboly nevymizely a vedle praporů a vlajek s modrým

klínem se zvláště na soukromých domech běžně používaly až do poloviny dvacátých let staré

bílo-červené prapory.

Obdobně při návštěvách prezidenta na Slovensku převažovaly slovenské prapory tvořené třemi vodorovnými pruhy, bílým, modrým a červeným, nad státními vlajkami s modrým klínem. Zdá se, že to byla právě armáda, která důsledně prosazovala a propagovala užívání vlajek s klínem, jak tomu nasvědčují snímky z cesty T. G. Masaryka po republice na podzim roku 1921, kdy například při vojenské přehlídce na Petržalce v Bratislavě byla ratolestmi ověnčená tribuna

ozdobena dokonce šesti různě velkými státními vlajkami s klínem. Podobně jako za habsburské monarchie byly také stavěny slavobrány věnčené zeleným listím a chvojím s dominujícím státním

znakem, nejčastěji středním. Zvláště v menších městech se od počátku dvacátých let objevuje dekorativní, dodnes přežívající nešvar, a to umísťování státních vlajek na vodorovné ráhno a jejich vyvěšování v podobě korouhví, například v Prostějově (neg.č.862), nebo v Českých Budějovicích (neg. č. 2866 až 2876 – viz **foto v tomto textu**), někdy dokonce v podobě pouličních tříbarevných stojánků se čtvercovými státními korouhvičkami! Můžeme též sledovat různé způsoby zdobení Masarykova auta prezidentskou autostandartou. Na podzim roku 1921 byla například umístěna vpředu na kapotě v miniaturní podobě - zřejmě vymalovaná na plechové podložce - uprostřed mezi reflektory, které byly výrazně větší než prezidentský symbol. V roce 1924 však byla na prezidentově voze již autostandarta textilní.

Reprezentativní výběr snímků vydalo Národní muzeum jako speciální fotopublikaci pod názvem"Hradní fotoarchiv 1918 -1933", Praha 2008, v omezeném nákladu asi 900 kusů. Z vexilologického hlediska je v ní samozřejmě jen několik snímků, ale pokud se někdo zajímá o prostředí, v němž se T.G.M. pohyboval, pak je možné tuto reprezentační obrazovou publikaci jen doporučit. Fotoarchiv je nadále postupně zpracováván, výsledkem práce kolegyň z Národního muzea je i pečlivá výstava kvalitních reprodukcí v Památníku Osvobození na Vítkově. V roce 2010 bylo vydáno v řadě A - Historie ve dvou svazcích monotematické čtyřčíslo 64 Sborníku Národního muzea věnované tomuto unikátnímu Hradnímu fotoarchivu. Jeho součástí je i můj článek (2), který se věnuje též některým vexilologickým tématům a je doplněn několika snímky s vlajkami (3).

Poznámky:

(1) Článek je přepisem přednášky, kterou autor pronesl na výroční schůzi ČVS 27. března 2010.

(2) Z. Svoboda: Vojenská a legionářská tematika na snímcích v Hradním fotoarchivu. In: Sborník Národního muzea v Praze. Řada A, Historie. -- ISSN 0036-5335. -- Roč. 64, č. 1-2 (2010), s. 37-44. Separát tohoto článku je uložen v knihovně naší vexilologické společnosti. Sborník si mohou zájemci koupit v Národním muzeu v Praze.

(3) Na **obálce tohoto čísla *Vexilologie*** reprodukujeme snímek (neg. 1072) ze slavnostního odevzdání praporu Hradní stráži 31. října 1921. Kapitán hradní stráže Malý s praporem před prezidentem Masarykem.

An important role of temporary photographs and films within an investigation into vexillological context of our history is dealt in this article by a well-known Czech vexillologist Zbyšek Svoboda. Documentary snapshots and films are the most valuable sources of knowledge about flags because they present an object of our interest in a real and authentic space, time, form, and application. Unambiguously, they can demythicize artistic representation of various events of history that e.g. displays Czechoslovak flag with a wedge on the streets of Prague during a proclamation of independent Czechoslovakia on 28. October 1918 already, notwithstanding that it was adopted in such a form in 1920 only. Another artistic mystification was a presentation of red stars on the Soviet tanks liberating Czechoslovakia in 1945. The photographs and films also disclose difference between shape of the national flag as provided by law and practically used by the citizens, e.g. a continuously existing rendition of Czechoslovak or Czech flag with a shorter blue triangle that only seldom reaches the half of the flag's length as stipulated by law. However, when evaluating those sources we have to keep in view that deepness of gray colour does not reflect the natural depth of actual colours of depicted flag. Moreover, if the temporary shots have been colourized digitally without knowledge of correct original colours it is necessary be upon the watch not to misinterpret such shots. You should never take for serious vexillological objects in feature movies. In general, they are represent unhistorically as for their wrong appearance and in incorrect relations. Finally, the author admonishes of about his research on the temporary black and white photograph from 1930 mentioned in the article "Czechoslovak lands arms on banners" by Z.G. Alexy and Svoboda´s commentary published in Vexilologie No. 155 (p. 3012-3016). He also recalls his co-operation with the National Museum Archives in 2009 when detecting and verifying photographs from the so called "The Castle archive" dated 1918-1933 and documented then life of our first President T.G. Masaryk.

Jaroslav Martykán

KDY SE STANE BARMA OPĚT „ZLATOU ZEMÍ“?

Ačkoliv nová barmská ústava, která stanoví i podobu státních symbolů, nabyla účinnosti až v pondělí 31.1.2011, kdy se poprvé sešel nově zvolený Svazový parlament (*Pyidaungsu Hluttaw*), nový státní znak a nová státní vlajka byly zavedeny dříve. Státní rada pro mír a rozvoj totiž využila zmocňovacího článku ústavy č. 443 a ještě před parlamentními volbami vydala 21.10.2010 zákony o státní vlajce (č. 8/2010), státním znaku (č. 9/2010) a státní hymně (č. 10/2010), jakož i příslušná vládní nařízení (v případě vlajky má č. 1/2010); obsah těchto norem nám zatím není znám. Nová ústava, schválená ve všelidovém referendu již 10.5.2008, stanoví, že novou státní vlajkou Republiky Myanmarský svaz (**obr. 1**) bude list o poměru stran 4:7 rozdělený na tři stejně široké vodorovné pruhy – žlutý, zelený a červený – s velkou bílou pěticípou hvězdou uprostřed, vepsanou do kružnice o průměru 6/7 šířky listu. Vlajka, která s výjimkou velké bílé hvězdy spojované s hnutím protijaponského odporu vedeného otcem současné největší politické odpůrkyně režimu Su Ťij Aung Sanem navazuje na vlajku loutkového Barmského státu existujícího pod japonskou ochranou v letech 1943-1945, se tak vrací k tradičním barmským barvám a po šedesáti dvou letech nadvlády červeno-modro-bílé revoluční symboliky představuje kontinuitu nově obnovovaného demokratického státu s historickými říšemi na barmském území. I když původní návrh, který vojenská vláda předložila 10.11.2006 Národnímu konventu, jenž měl připravit novou ústavu země, a který uspořádal tytéž barvy v jiném pořadí (shora zelený, žlutý a červený) a bílou hvězdu umístil do horního rohu (**obr. 2**), nebyl delegáty konventu přijat, symbolika barev i hvězdy byla zachována. Žlutá barva představuje na nové státní vlajce solidaritu, zelená mír i zeleň barmské přírody a červená odvahu a rozhodnost; bílá hvězda pak symbolizuje věčnou existenci společného Svazu (1).V novém uspořádání pruhů byl nový návrh státní vlajky předložen ústavodárnému Národnímu konventu v září 2007 a nakonec zapracován i do konečné verze ústavy, kterou zpracoval a všelidovému referendu předložil 18.10.2007 jmenovaný 54-členný Ústavní výbor vedený předsedou Nejvyššího soudu U Aung Toem. Otázkou ovšem zůstává, zda návrat ke kořenům tradiční barmské symboliky bude skutečně znamenat návrat „zlatých časů“ do Zlaté země, jak byla Barma v minulosti často nazývána.

Protože historii dosavadní státní vlajky i její předchůdkyně z r. 1948, které byly vytvořeny v duchu revoluční symboliky protijaponského povstání, jehož významným iniciátorem byla i místní komunistická strana, jsme se na stránkách *Vexilologie* již několikrát věnovali (2), chtěli bychom se nyní soustředit na kořeny tradiční barmské symboliky, na něž chce nová státní vlajka viditelně navázat. První státní celek, jehož existence je na území Barmy bez všech pochybností prokázána, je království *Pugam* s hlavním městem Arimaddanapura z let 849-1293, založené dynastií z jednoho z raných států Pyu. Za vlády pugamského krále Anawrahty (1044-1077) došlo k prvnímu sjednocení barmských kmenů, kdy Pugam získal kontrolu na monským královstvím *Hamsavati* a deltou Iravadi; roku 1057 prohlásil král hínajánový buddhismus státním náboženstvím. V letech 1287-1293 byl Pugam vyvrácen Mongoly a země se rozpadla na jednotlivé kmenové státy. I když království nemělo žádný doložený symbol, Monové, kteří představovali jeden z vedoucích kmenů tohoto království, používali ve 13.-15. století pro své království ve střední Barmě, kam se uchýlili po rozpadu Pugamu, zelený obdélníkový prapor se zlatou siluetou kachny *hintha* (**obr. 3**). Ta měla podle mýtu stát u zrodu kmene Monů i *Monského království* (3). Mimochodem, zvířecí symbolika, tak oblíbená i sousední hinduistické i buddhistické symbolice jižní Asie, se promítala i do tzv. Hrdinova praporu (*Thu Ye Gyee*), který se používal paralelně (ve 13.-19. století) a je odborníky považován za první vojenský prapor Barmy. Je to červený třícípý praporec o původní velikosti 6 x 14 stop, v jehož čtvercové žerďové části je kolem žlutého kruhu představujícího Slunce vyobrazeno sedm nejmocnějších zvířat vesmíru provedených v sedmi barvách. Nejvýše je to zlatá opice a po ní po směru hodinových ručiček následují bílý kohout, okrový *beloo*, černý páv, zelený lev, červený slon a růžový drak (4). Není proto divu, že dva ptáci z tohoto „zvěrokruhu“ se objevili i na symbolech dalších dvou nezávislých států, které se objevily v Barmě v 18. století. Jedním z nich byl nástupce Monského

království, říše *Pegu*, založená r. 1365, jako samostatný stát existující v letech 1740-1757 a zvaná podle svého hlavního města. Také vlajka Pegu byla červená a uprostřed nesla vyobrazení žlutého kohouta se zvednutou pravou nohou, v některých pramenech stojícího na bílém oválu (**obr. 4**). Červená barva symbolizovala monského krále, bílý ovál lid a kohout buddhistickou víru, protože je – stejně jako páv – považován za jedno z převtělení Buddhy (5).Říše Pegu se však své samostatnosti netěšila dlouho, protože r. 1757 zakladatel poslední dynastie v dalším nástupnickém kmenovém státě *Taunngu* (založen jako knížectví r. 1280), který patřil Barmáncům, Alaungpaya z rodu Kounbhaun (1752-1760) monský stát obsadil a jeho připojením obnovil v Barmě centralizovaný stát, *Barmské kálovství*. Za jeho symbol vybral tentokrát jiné převtělení Buddhy – páva, kterého s modrou hrudí a zeleným rozevřeným ocasem umístil na bílý list, jehož barva byla barvou Alaungpayovy dynastie Kounbhaun ze Šweibhou (**obr. 5**). Páv je v buddhistické mytologii považován za symbol štěstí, jednoty a náboženství (5). Zatímco se tedy vítězný páv stal v Barmě symbolem královské svrchovanosti, poražený kohout Monů byl po zbytek 18. i v 19. století jejich znamením, pod kterým bojovali proti barmánské nadvládě. Stejně jako jimi r. 1752 podmanění *Šanové*, kteří po rozpadu Pugamu neudrželi samostatnost svého nástupnického státu *Ava* z r. 1365 a jejichž knížata (*sobhwové*) byla poddanými říše Pegu. Po obsazení říše Pegu se i Šanové začali podílet na boji za svou svobodu a v bitvách s Barmánci i Mony šli pod svou vlajkou tvořenou červeným listem se žlutým sluncem s lidskou tváří a s deseti zvlněnými paprsky uprostřed (**obr. 6**). Červená byla barvou Šanů a slunce zase symbolem knížat, honosících se titulem „vládci Slunce“. V některých pramenech (6) je červený list vlajky žlutě lemován a mylně připisován Monům, kteří naopak Šany utlačovali. Ve skutečnosti je variantou šanské kmenové vlajky a symbolizuje jednotu jednotlivých rodových knížat (7).

Vnitřních bojů mezi zvítězivšími Barmánci a potlačenými Mony, Šany a dalšími národnostmi žijícími na území Barmy využily dvě evropské koloniální mocnosti, které se mezitím zmocnily zemí sousedících s Barmou. Ze západu podnikli v letech 1824-1826, 1852 a 1885-1886 válečná tažení do Barmy Britové z Indie, zatímco z jihu sem pronikali Francouzi. Britové byli úspěšnější: 20.12.1852 anektovali Dolní Barmu jako provincii Britskou Barmu a 1.1.1886 prohlásili Horní Barmu přímou součástí Britské Indie, k níž v březnu téhož roku připojili i Dolní Barmu. Barmský symbol s dopředu hledícím pávem na bílém listu se zachoval až do konce existence samostatného Barmského království, jak dokládá britská kniha vlajek z r. 1848, připisující ji králi Mindonovi (8). Páv má modrou hlavu, hruď a chvost, s vnitřními péry žlutými a vnějšími zelenými. Proto se i tento symbol dostal jako *badge* na tmavě zlatém kruhovém poli do vlající části britského Blue Ensignu jako vlajky samostatné britské kolonie (**obr. 7**), která byla vyhlášena v Barmě k 1.4.1937; vlajku udělil král kolonii 9.2.1939 (9). Stejný emblém, na němž měl páv hlavu, tělo a ocasní péra tyrkysově zelená se zlatými oky, spodní krovky růžové, nohy zlaté a bidélko, na kterém stál, bylo opět tyrkysové, a navíc lemovaný vavřínovým věncem tentokráte však nikoliv v zelené, ale tyrkysové barvě, byl položen do středu Union Jacku jako vlajky britského guvernéra z téhož roku. Byť v postavení podřízeném britské okupační moci, nemilovaná nadvláda Barmánců nad ostatními národnostmi tak zůstala i v symbolické rovině zachována a Alaungpayův páv nadále dráždil ostatní obyvatelstvo kolonie. Aby odčinili pověst Barmánců jako kolaborantů s britskou koloniální mocí, postavili se do čela národně osvobozeneckého hnutí radikální příslušníci tohoto etnika a v r. 1930 založili nacionalistickou organizaci *Doubama* („My Barmánci“). Její členové užívali před svými jmény titulu *thakchin* (tj. „pán“), aby ukázali, že skutečnými pány země jsou Barmánci a nikoliv Britové. Strana si vytýčila za cíl úplnou nezávislost Barmy na Británii a záhy se stala jednou z nejvýznamnějších politických stran v zemi. Vlajka Doubamy pochází z počátku 30. let 20. století a vznikla zřejmě nedlouho po založení organizace. Skládala se ze tří pruhů vodorovných pruhů – žlutého, zeleného a červeného – tj. ve stejném pořadí jako nová státní vlajka Barmy (!). Žlutá barva této vlajky (**obr. 8**) symbolizovala buddhismus, zelená rolnictvo a rýžová pole Barmy a červená statečnost (10). Když vypukla v Evropě 2. světová válka, vytvořila Doubama s dalšími stranami nacionalistickou koalici „Blok svobody Barmy“, který si klad za cíl využít oslabení Británie cestou její angažovaností ve válce, k získání svobody. Militantní příslušníci koalice navázali styk s Japonskem, kde absolvovali vojenský výcvik, a s pomocí Japonců založili v prosinci 1941 v sousedním Thajsku dobrovolnickou Armádu nezávislosti Barmy. Poté, co útokem na Singapur 16.2.1942 zahájili

Japonci vojenskou kampaň v jižní Asii, vstoupila Armáda nezávislosti Barmy společně s japonskými vojsky do země, aby z ní Brity vyhnala. Bojovníci Armády nezávislosti Barmy vystupovali od r. 1942 pod původní žluto-zeleno-červenou vlajkou Doubamy, doplněnou o bílé kruhové pole s emblémem páva v barvách zelené, žluté a modré (11). Spojenými silami japonských vojsk i Armády nezávislosti Barmy se podařilo britské kolonizátory ze země vyhnat 8.3.1942, kdy do jejich rukou padl Rangún.

Třebaže Japonci slibovali barmským nacionalistům za pomoc v boji proti Británii nezávislost jejich země, v červenci 1942 zřídili v Barmě vlastní okupační správu a místní orgány vedené představiteli bývalého Bloku svobody Barmy postavili pod její kontrolu. Povolili také činnost jediné politické strany, do níž se sloučila radikální Doubama, přejmenovaná mezitím r. 1938 na *Společnost tchakhinů*, s buržoazně konzervativní stranou *Sinyetha*, které obě nadále usilovaly o obnovení svrchovanosti Barmy. Nově vzniklá strana, nazvaná *Sinyetha-Wunthanu*, přijala koncem r. 1942 svou vlajku, která byla považována za neoficiální státní vlajku Barmy až do ustavení loutkové Barmské republiky 1.8.1943. Vlajku tvořil list rozdělený na dva vodorovné pruhy v poměru šířky 1:2 – zelený nad žlutým – s červeným kruhovým polem uprostřed horního pruhu (**obr. 9**). Široký žlutý pruh symbolizoval buddhismus jako převažující náboženství barmského obyvatelstva, zelený pruh značil bohaté rostlinstvo země a červené slunce rodící se svobodu. Otázka společné vlajky radikálů a konzervativců však vyvolala spory mezi oběma původními křídly – zatímco tchakhinové navrhovali za vlajku nové strany svou trikolóru s pávem (tedy vlastně vlajku bývalé Armády nezávislosti Barmy), bývalí příslušníci Sinyethy volali po dominantním zastoupení žluté barvy spojené s buddhismem a tvrdili, že symbol páva je již zastaralý a použitím na britských koloniálních vlajkách zprofanovaný. Výsledný návrh vlajky byl přijatelný pro obě skupiny – konzervativcům vyhověl převládajícím žlutým polem a ani radikálové kolem bývalého velitele Armády nezávislost Barmy Aung Sana nemohli mít námitky, protože její barvy byly zároveň barvami původní vlajky Doubamy. Také proti kresbě vycházejícího slunce nikdo nic nenamítal – protože Barmánci věří, že vycházející slunce připomíná páva na slunci, tchakhinové považovali opuštění páva jen za malý ústupek, konzervativci ze Sinyethy byli spokojeni, že na společné vlajce přece jenom nakonec bylo slunce a nikoliv páv (12). Nic neměli namítat ani Japonci, kteří na nové vlajce mohli vidět i své „Hinomaru“, Když však vlajka vytvořená v Mandalaji byla převezena do Rangúnu, kde ji na počest vyhlášení svrchovaného barmského státu měli před slavnostním vyvěšením vlastní krví podepsat předseda vlády Dr. Bha Moe a další ministři, Japonci to považovali za nepřípustnou provokaci, obřad vztyčení vlajky zakázali a vynutili si její okamžité zničení.

Až dosud ctihodné barvy osvobozeneckého protibritského odboje však byly poskvrněny, když je japonští kolonialisté, ve snaze získat větší podporu barmského obyvatelstva, prohlásili za státní vlajku nominálně „nezávislé“ *Barmské republiky*, kterou vyhlásili 1.8.1943. Vlajku tvořil obdélníkový list o poměru stran 2:3 rozdělený na tři vodorovné pruhy – sytě žlutý, zelený a červený – se zlatou kresbou barmského páva v bílém kruhovém poli o průměru rovném 2/3 šířky listu uprostřed (**obr. 10**). Z politických důvodů vybrala japonská okupační správa vlajku téměř totožnou s vlasteneckým symbolem Armády nezávislosti Barmy a v podstatě zachovávala i její symboliku. Žlutá barva horního pruhu, vydávaná někdy dokonce za oranžovou či šafránovou, měla podtrhnout buddhistických charakter nového státu a odkazovat na tradiční název Barmy jako *Shwei Pyidaw*, tedy Zlatá země (13). Zelený pruh pak značil zemědělství a červený pruh čistotu a sílu. Páv symbolizoval tradice barmské státnosti (12). Některé prameny (8) však citují obrázky vlajky barmského loutkového státu s chybným pořadím barev (R-V-Y) i vyobrazením páva, nejčastěji v barevném provedení, jak je známe z období Barmského království a umístěném na červeném disku, a červenou barvu interpretují podle starého výkladu vlajky tchakhinů jako symbol hrdinství (14). Záhy se však ukázal fiktivní charakter suverenity Barmské republiky pod japonskou kuratelou a v zemi vypuklo protijaponské povstání ovládané komunisty, kteří iniciovali 1.8.1944 vytvoření Ligy boje proti fašismu a za svobodu lidu a vnutili ji i svou symboliku – červenou vlajku s bílou pěticípou hvězdou v horním rohu. Červená barva na ní symbolizovala obětavý boj za nezávislost Barmy, bílá čistotu je ideálů a hvězda jednotu vlastenců. Pod ní završila Liga své úsilí o osvobození země 1.8.1945 svržením loutkové vlády. Na stranu komunistů se záhy dal i čelný představitel tchakhinů Aung San, který od podpory Japonců přešel do řad

jejich odpůrců, odvrhl tradiční barmskou trikolóru a v letech 1943-1945 vystupovali jeho přívrženci z Vlasteneckých sil Barmy pod rudou vlajkou s velkou bílou pěticípou hvězdou - zvanou hvězda Aung Sana – uprostřed (15). Oba tyto symboly se potom staly předobrazem vlajky nezávislé Barmy z r. 1948, která hvězdu umístila na modrý kanton a mezi její cípy přidala 5 menších hvězdiček. Když se totiž začalo jednat o vlajce nezávislé Barmy, zvláště sestavená komise nedoporučila použití páva jako symbolu absolutistické monarchie nevhodného pro republikánské uspořádání země, stejně jako symbolu patřícího výhradně Barmáncům, nikoliv však jiným národnostem žijícím na území Barmy. Vlajka s pávem v původní i modifikované podobě byla svědkem poroby a okupace, její obnova v době, kdy Barma vyhlašuje svou nezávislost, by prý nebyla vhodná (16). Červená barva a bílá hvězda na nové státní vlajce měly připomínat vlajku Ligy boje proti fašismu a za svobodu lidu, malé hvězdičky symbolizovaly jednotu pěti nejvýznamnější národů Barmského svazu – Barmánců, Karenů, Šanů, Kačinů a Činů. Červená barva značila odvahu, odhodlání a jednotu, modrá temné nebe, na kterém svítí hvězdy, a bílá symbolizovala čistotu, pravdu a pevnost (17). A v duchu této revoluční symboliky protijaponského boje se pak vytvářely všechny další vlajky Barmského svazu až do r. 2010.

Jediným, kdo se i za této dominace revoluční symboliky Aung Sana a jeho spolubojovníků odvážil přihlásit se k tradiční žluto-zeleno-červené trikolóře, byl Šanský stát, jenž na svou vlajku umístil tři stejně široké vodorovné pruhy – žlutý, zelený a červený – a do zeleného vložil bílé kruhové pole představující měsíc v úplňku tak, že zasahuje přibližně do třetiny sousedních pruhů (**obr. 11**). Barvy i jejich uspořádání vycházejí z barev barmského národně-osvobozeneckého hnutí z období před 2. světovou válkou, měsíc v úplňku je pak oblíbený symbol v buddhistických zemích (18), jak to známe např. z vlajky Laosu a který má připomínat čisté a mírové úmysly Šanů. Podle dostupného výkladu, červená barva má na vlajce Šanského státu připomínat odvahu jeho obyvatel, zelená náhorní plošiny a zemědělství, zatímco žlutá je vykládána buď jako barva zralé rýže nebo jako barva buddhismu (19). Národní vlajka Šanů, zavedená ještě před vyhlášením nezávislosti Barmy na oslavách šanského Národního dne 7.2.1947, měla podle jiných informací (20) okrový nebo šafránový odstín žluté barvy a používána byla i ve variantě s posunutým pořadím barevných pruhů (červený, žlutý, zelený) a bez bílého kruhového pole uprostřed.

Poznámky a použitá literatura:

(1) Tony Burton, Bamar by the Bay – some flags, *Crux Australis*, 22/1, No. 89 (2009), s. 49. V důvodové zprávě k předloženému vládnímu návrhu státních symbolů se 10.11.2006 místopředseda pracovního výboru Národního konventu a generální prokurátor U Aye Maung zmínil o symbolice navrhované vlajky mj. takto: *Protože všechny národnosti nažívají v Myanmarském svazu v dobrém i zlém a v lásce a jednotě od nepaměti, Národní konvent přijal zásadu, že Svaz je založen na systému jednoty a že žádná část území Svazu, tedy oblast, stát či samosprávné území apod., se od něj nikdy neodtrhne. Protože všechny národnosti žijí v oddanosti a v jednotě, velká bílá hvězda směřující jedním cípem nahoru a představující Svaz by měla být vyobrazena na státní vlajce. Myanmarský svaz usiluje o rozvoj svého hospodářství opírajícího se o zemědělství. Protože Myanmar je agrární země, tak zelená barva, která představuje mír a klid, stejně jako bohaté zelené prostředí, by měla být použita. Navíc, žlutá barva, která zobrazuje solidaritu, harmonii, obnovu, stejně jako lásku a jednotu všech národností, by také měla být použita na vlajce. V některých zemích je žlutá barvou královskou a symbolizuje slávu. Kromě toho i červená, která znamená odvahu a rozhodnost, by také měla být zobrazena. Protože zmíněné tři barvy – zelená, žlutá a červená – představují cíle státu a národní jednotu, vlajku by měly tvořit zelený, žlutý a červený pruh o stejných proporcích. V levém horním konci zeleného pruhu nahoře by měla být velká bílá hvězda směřující nahoru.* (Every independent and sovereign nation has its own specific State Flag, State Seal, National Anthem and the Capital, in *Clarification made on laying down detailed basic principles for Chapters „Amendment of the Constitution“ and „State Flag, State Seal, National Anthem and the Capital“, Plenary Session of National Convention continues*, dostupné na webové stránce Národního konventu /viz níže/ z 18.11.2006). Zajímavé podrobnosti projednání původního návrhu uvedl předseda skupiny delegátů Národního konventu z řad intelektuálů a inteligence ke

stanovení zásad ústavy mj. i v otázce státních symbolů U Win Maung na plenárním zasedání Národního konventu dne 28.12.2006: *Studovali jsme státní vlajky 194 národů a zjistili, že 24 z nich používají pruhy o třech barvách o stejných proporcích. Každá z těchto zemí používá tří barev, jež splňují podmínku, aby symbolizovaly národ. Členové skupiny delegátů z řad intelektuálů a inteligence provedli srovnávací studii státních vlajek národů světa a nakreslili mnoho nových návrhů státní vlajky. Poté předložili své práce skupině, v níž si vyměnili názory na tyto práce. Ve skupině je několik členů dobře informovaných o myanmarské historii. Ti se zejména zaměřili na studium státní vlajky naší země v období říše Pugam, za vlády dynastií Innwa a Kounbhaun a v období před vyhlášením nezávislosti. Mé díky směřují k těm členům, kteří navrhli novou státní vlajku na základě znalosti státních vlajek používaných v minulosti a oceňuji jejich snahu a dobrou vůli. My, všichni členové skupiny jsme se podíleli na diskusi o nové podobě státní vlajky, někteří z nás pak jednali o návrhu tříbarevné státní vlajky a umístění bílé hvězdy, kterou představil předseda pracovního výboru. Shledali jsme návrh se zeleným, žlutým a červeným pruhem o stejných proporcích jako podstatný a smysluplný. Velká bílá hvězda, vyjadřující věčnou existenci společného Svazu, by měla být v levém konci zeleného pruhu nahoře.* Anglický překlad doslovného zápisu z jednání Národního konventu byl 1.1.2007 umístěn na jeho stránku http://myanmar.com/nationalconvention/index.html.

(2) Máme na mysli především články V. Smotlachy, Nové státní symboly Barmského svazu, *Vexilologie* č. 11, 1974, s. 99-100, J. Bečky, Jak vznikly státní symboly Socialistické republiky Barmského svazu, *Vexilologie* č. 13, 1974, s. 131-140 a O. Tarnovského a J. Bečky, Historie barmské vlajky, *Vexilologie* č. 15, 1975, s. 163-174.

(3) T. Burton, o.p., s. 49; Pier Paolo Lugli, 30.3.1998, FOTW (http://flagspot.net/flags/mm-hist.html).

(4) Pier Paolo Lugli, dtto.

(5) O. Tarnovskij – J. Bečka, o.p., s. 163.

(6) Např. L´album de Norie and Hobbs, 1848 podle článku Myanmar: notes vexillologiques d´ un voyage dans le sud-est asiatique; Compléments historiques (H. Calvarin), *Vexilla Franciae,* No. 20/66, 2000, s. 5.

(7) O. Tarnovskij – J. Bečka, o.p., s. 164.

(8) Burma to Myanmar - A Golden Jubilee, *Flagmaster* No. 091, 1998, s. 4-6.

(9) Paul Lindsay, Peacock Flag sof the Golden Land, *Crux Australis*, 33/3, No. 55, s. 145.

(10) O. Tarnovskij – J. Bečka, o.p., s. 165.

(11) Tamtéž, s. 166.

(12) Tamtéž, s. 167.

(13) P. Lindsay, o.p., s. 147.

(14) FOTW, Nozomi Kariyasu z 20.1.2007 (http://flagspot.net/flags/mm-old,html) s odkazem na japonské noviny z r. 1943.

(15) T. Burton, o.p., s. 53. Velká bílá hvězda byla symbolem legendárního Bílého koně z barmské mytologie, který ohlašoval obnovu země po jejím zničení.

(16) Přesto nevadilo, aby se tradiční vyobrazení barmského páva v své celé kráse neobjevilo na oranžové vlajce barmského prezidenta, používané v letech 1948-1962, jak upozorňuje Paul Lindsay ve svém článku na str. 149.

(17) Ve svém expozé k návrhu nové vlajky uvedl místopředseda pracovního výboru Národního konventu dle poznámky (1) k dosavadní státní vlajce mimo jiné následující: *Použitými barvami byly podle ústavy z r. 1947 stejně jako z r. 1974 červená, modrá a bílá. My jsme nepřetržitě věřili, že červená představuje odvahu a rozhodnost, bílá čistotu a modrá mír, pokoj a stálost.*

(18) Ladislav Hnát, Vlajky států Barmského svazu, *Vexilologie* č. 38, 1980, s. 686.

(19) T. Burton, o.p., s. 55.

(20) Jean Renault – Hervé Calvarin, Drapeaux des minorités, *Vexilla Franciae*, No. 20/66, 2000, s. 6.

With reference to an adopted new State flag of Myanmar (Fig 1.) and its rejected original design (Fig 2.) the author summarizes historical flags of Burma displaying colours of the current State symbol. The early Mons displayed flag depicted under Fig. 3 and showing a golden silhouette of a hintha (a species of duck associated with the Mon kingdom foundation myth) on a green background. Another kingdom established by the Mons – Pegu – was found in 1365 and displayed a different flag in the 18th century (Fig. 4), red colour of which was considered for symbol of the king, a yellow cock stood for Buddhism and a white oval symbolized the Mon people. Similarly to the cock, a peacock was also regarded for reincarnation of Buddha and chosen by the Burmese King Alaungpaya as a main symbol of his Kingdom of Burmah found in 1757. Fig. 5 has shown this symbol in splendour on a white field of the flag as that was colour of the king's Kongbaung dynasty. Moreover, a peacock was also taken for symbol of happiness, unity and religion in Buddhism, too. While the wining Burmese invoked a peacock, the subjugated people fought against them under their red flags charged with a cock (the Mons) or Sun's face (the Shans) as shown under Fig. 6. The prevailing colours of those historical flags of Burma (i.e. red, yellow and green, except of white that was associated with monarchy) merged on the flag of Doubama ("We, Burmese") patriotic organization from 1930 (Fig. 8) for the first time. Yellow colour of that flag stood for Buddhism, green for peasantry and fields of rice, whilst red colour symbolized bravery. As this flag was used by the local patriots in their struggle against the British colonial rule in Burma in 1941-1942 and this movement was supported by the Japanese, it became the National flag of the puppet state declared in 1943 when Burma was under Japanese occupation. Its flag (Fig. 10) was completed with a golden drawing of the traditional peacock, on a white disc. Yellow colour of the upper stripe was often interpreted as orange, or rather, saffron and had to stress the Buddhist character of a new state and to refer apparently to the popular name for Burma, the Golden Land. Green stripe symbolized agriculture, the red one stood for purity and strength. A peacock represented tradition of the Burmese statehood. After revolutionary colours of red, white and blue rooted in the anti-Japan movement 1943-1945 dominated Burmese symbolism after proclamation of independence in 1948, a traditional tricolour in Y-V-R was displayed by the Shans and their regional state since 1947 (Fig. 11) only. A white circle representing the moon was added in order to symbolize peace-loving people of the Shans, red stripe was for courage; green the mountain uplands and agriculture, while yellow has been interpreted both to refer to rice ready for harvest or the colour of Buddhism.

NOVÉ VLAJKY

NOVÁ KALEDONIE

Jedním ze zámořských území Francie, kde dosud neproběhl proces dekolonizace, je Nová Kaledonie (18 736 km^2, 225 tisíc obyvatel). Zatímco v mnoha ostatních posledních bývalých francouzských koloniích se v posledních letech intenzivně jednalo o úpravách statutu, spočívajících ne v nezávislosti, ale v jisté formě integrace s mateřskou Francií, v Nové Kaledonii se jednání o budoucím statutu již táhnou dlouhá léta.

Již před více než deseti lety, 5. května 1998, byla v Nouméa, hlavním městě Nové Kaledonie, podepsána dohoda, která zakotvila mimo jiné i proces sebeurčení této země, který by měl vyvrcholit referendem mezi léty 2014–2018, jež by rozhodlo o plné nezávislosti či jiném statutu. V článku 1. 5. této dohody se mimo jiné uvádí: „Symboly identity země, jméno, vlajku, hymnu, heslo a grafiku bankovek je třeba hledat společně k vyjádření identity Kanaků a společné budoucnosti. ..." (1). Nicméně od té doby nebyl žádný ze symbolů schválen. Jedinou oficiální vlajkou Nové Kaledonie byla dosud francouzská trikolóra a obvykle se jako neoficiální vlajka země používala (a také ve většině vexilologických publikací i uváděla) kanacká vlajka, používaná od revolty v roce 1984, při které Kanacká socialistická fronta národního osvobození,

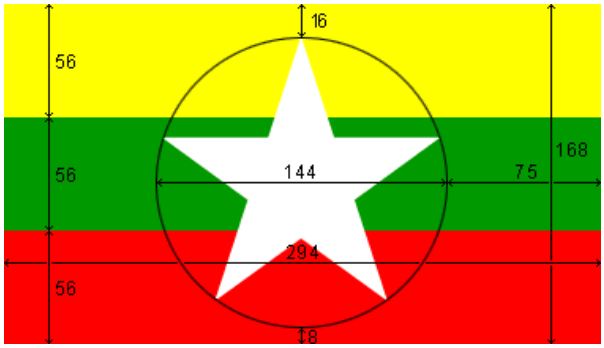

Obr. 1

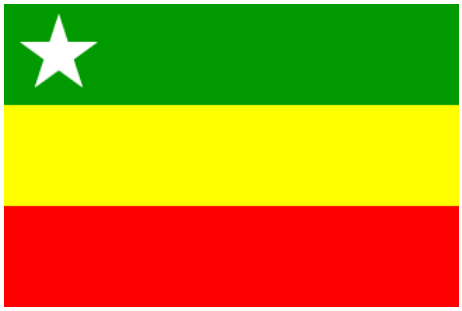

Obr. 2

Obr. 3

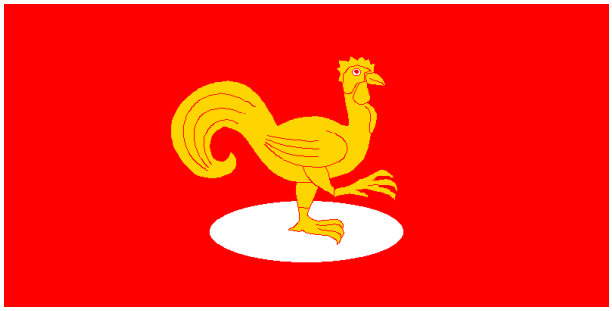

Obr. 4

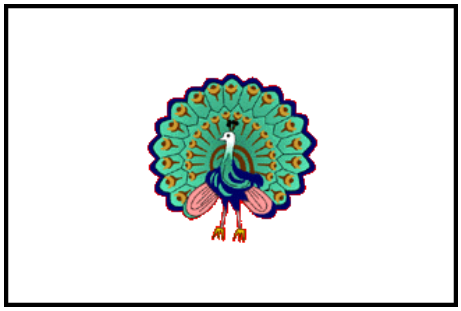

Obr. 5

Obr. 6

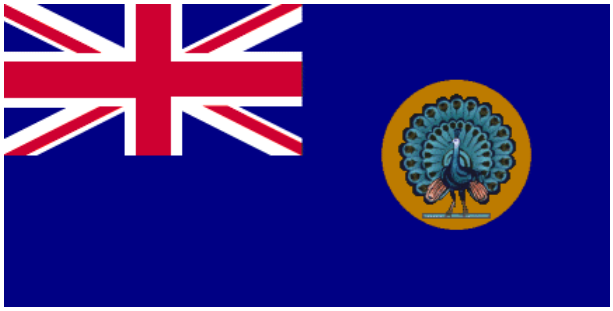

Obr. 7

Obr. 8

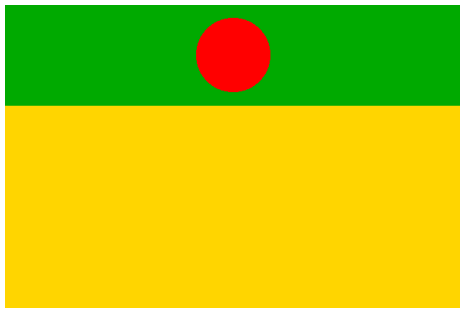

Obr. 9

Obr. 10

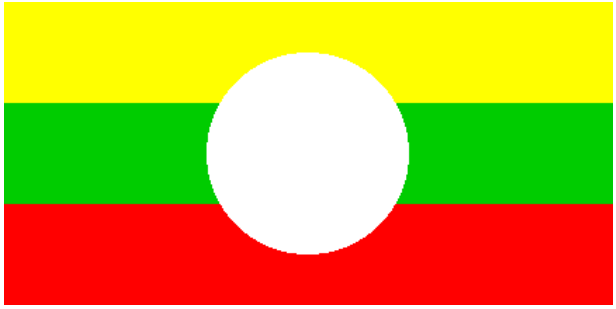

Obr. 11

Nová Kaledonie

Saint-Martin
Caraïbe Française French Caribbean
Collectivité de Saint-Martin

Svatý Martin

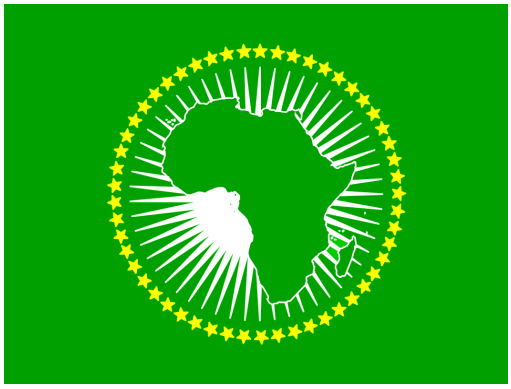

Africká unie

FNLKS, vyhlásila nezávislou republiku Kanaky. Používali ji ale většinou jen původní domorodí Kanakové. Také kaldošskému obyvatelstvu (Kaldoši, Caldoches), jak jsou často nazývání novokaledonští Francouzi či Evropané, se obvykle přisuzují nejméně dvě vlajky. První je bílá s modifikovaným starším novokaledonským znakem, kterým je bílý štít, ve kterém na volném zeleném skalisku sedí

zlatý rozkřídlený kagu chocholatý (*Rhynochetos jubatus*), provázený vpravo nahoře červeným sluncem, v dolní části štítu je modré vlnité břevno. Užití bílého štítu na bílé vlajce je sice z vexilologického hlediska nesmyslné, ale ve frankofonních oblastech bohužel ne neobvyklé. Tento emblém vychází ze staršího znaku, kdysi označovaného jako novokaledonský, který ale měl štít červený, ptáka kagu bílého, skálu a slunce žluté, vlnité břevno bílé. Druhá vlajka, někdy považovaná za kaldošskou, jindy v posledních letech za neoficiální novokaledonskou, byla složena ze tří vodorovných pruhů, červeného, světle šedého a červeného, kde byla do šedého pruhu vložena opět silueta černého rozkřídleného kagua sedícího na skalisku (2). Kagu chocholatý je novokaledonský endemit. Žije pouze na těchto ostrovech.

Nejpozději v roce 2001 začala vláda Nové Kaledonie užívat černobílé logo, které tvoří kompozice tří jiných významných tradičních motivů země – ulity hlavonožce loděnky hlubinné (Nautilus pompilius), araukárie Cookovy (Araucaria columnaris) a ozdobný hrot střech kanackých domů (francouzsky „flèche faîtière“), který bývá vyráběn ze dřeva zvaného *houp* a na jeho vrcholu je připevněná ulita nazývaná tutut (toutoute).

V internetových médiích se objevila i vlajka s tímto logem – bez textu – umístěným uprostřed francouzské trikolóry.

Kolem roku 2004 bylo logo modifikováno. Nyní se na oficiálních internetových stránkách vlády Nové Kaledonie vyskytuje sice se stejnými prvky, avšak jinak rozmístěnými a více stylizovanými. Na rozdíl od původního loga je novější emblém i barevnější – vyskytují se v něm různé odstíny šedi, část ulici loděnky je modrá (tyrkysová), střed střešního ozdobného hrotu je oranžový). Vlastní logo používá Kongres Nové Kaledonie – opět jde o ulitu tutut, na které jsou namalována sotva čitelná mapa ostrovů s barevným rozlišením tří provincií a uvnitř ulity je francouzská trikolóra a stylizovaný pohled do zasedací místnosti kongresu (!). Ulita je položena na hnědý, žlutě lemovaný podstavec s názvem instituce a jménem země. Toto logo se klade do záhlaví všech usnesení a zákonů kongresu, je v záhlaví internetových stránek kongresu a užívá se i na bílých vlajkách vyvěšených na stožárech před budovou tohoto zákonodárného sboru. Nejedná se ovšem o vlajku země, ale instituce. Opět jde o zvyk pocházející z metropolitní Francie, kde nad budovou francouzského senátu rovněž vlaje vlastní vlajka tohoto orgánu.

Absence vlastní vlajky zřejmě trápila novokaledonské sportovce při různých mezinárodních sportovních akcích konaných především v pacifické oblasti. Při některých příležitostech se objevovaly i různé, víceméně improvizované vlajky. Objevila se například francouzská trikolóra se stylizovaným, jen jakoby načrtnutým ptákem kagu hledícím v bílém pruhu k vlajícímu okraji. Velkého rozšíření a při četných sportovních akcích se fakticky určitým prozatímním národním symbolem stala vlajka, kterou tvoří tři svislé pruhy, šedý, červený a šedý, v poměru 1 : 3 : 1, kde v červeném pruhu je nad bílými olympijskými kruhy umístěna silueta hlavy kagua chocholatého

vložená do kruhu, jehož okraj přesahuje zobákem a pery. Neheraldický moderní emblém je obtížně popsatelný. Hlava ptáka kagu je bílá s červenou kresbou, vnitřek kruhu je šedý. Mezi okrajem kruhu a jeho šedým vnitřkem jsou proti sobě umístěny dva zužující se obloučky připomínající půlměsíc. Problémy s popisem bychom měli i u olympijských kruhů, které nemají klasickou podobu, ale vlastně je tvoří soubor deseti šedých bíle lemovaných obloučků zužujících se obloučků, opět připomínajících půlměsíce (3). Použití olympijského motivu je celkem logické, protože sportovce země sdružuje Novokaledonský územní olympijský a sportovní výbor (Comité Territorial Olympique et Sportif de Nouvelle Caledonie, CTOS-NC). Poprvé byla tato vlajka zřejmě použita při Pacifických hrách na Samoi v roce 2007. Také při sportovních minihrách COOK 2009 byla tato vlajka hojně používána. Při zahajovacím ceremoniálu nesla novokaledonská delegace v čele vedle francouzské trikolóry tuto vlajku, což je v tomto případě zajímavé proto, že sportovci Wallisu a Futuny, kteří obvykle používají vlastní územní vlajku, tentokrát nastupovali podle fotografií jen pod francouzskou trikolórou. Sportovci Nové Kaledonie jsou právě podle svého národního ptáka označováni přezdívkou Kaguové (Cagous).

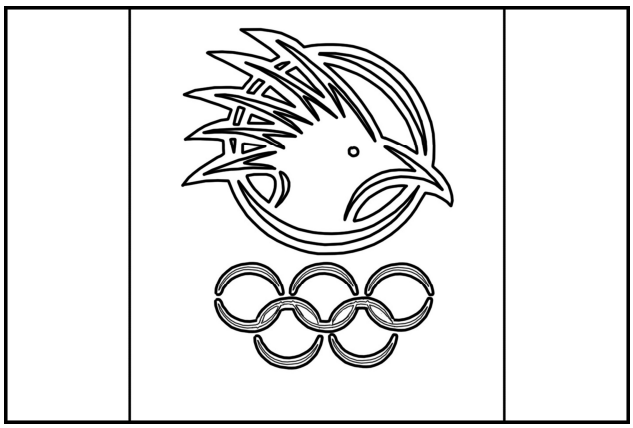

Možná překvapivé rozhodnutí padlo v létě 2010, kdy Kongres Nové Kaledonie přijal 13. července 2010 dosavadní kanackou vlajku (vlajku FLNKS) jako druhou vlajku Nové Kaledonie vedle symbolu mateřské země (4). Vycházíme-li z úřední kresby vlajky publikované v nařízení kongresu, pak vlajku Nové Kaledonie tedy tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, červený a zelený. V žerďové polovině listu je žluté kruhové pole o průměru dvou třetin šířky listu se středem v první třetině délky listu. Do žlutého pole vyrůstá z jeho dolního okraje černé ozdobný střešní hrot s ulitou tutut. Poměr šířky k délce listu je 1 : 2, ale v praxi se běžně objevují i vlajky o poměru stran 2 : 3 (5).

Podle oficiální symboliky uvedené v příslušném usnesení modrá barva znamená nebe a Tichý oceán, červená představuje krev prolitou v boji (6) a jednotu lidu a zelená symbolizuje zemi, předky, úrodnost půdy a naději. Žlutý kruh připomíná slunce, střešní hrot symbolizuje staršího bratra nebo náčelníka klanu a je symbolem klanové organizace a zvyklostí Kanaků. Podobu a symboliku vlajky stanovil (a v nařízení je to výslovně uvedeno) Jean-Marie Tjibaou, zakladatel FLNKS. Svého času se na dnes již neexistujících kanackých internetových stránkách objevila i barevná specifikace podle vzorníku Pantone: modrá – PMS 286, červená – PMS 032, zelená PMS 347 a žlutá – PMS 102. Oficiální dokumenty to ale neuvádějí.

Existují ale ještě vzletnější neoficiální výklady barev. Například modrá údajně symbolizuje kromě oblohy a moře například také rozlehlost a otevřenost. Modrou se rozumí prostor, který otvírá cestu k osvobození člověka. Červená není jen barvou nejen krve, ale také ohně. Představuje životní sílu, teplo a žár lásky, vojenské ctnosti, osvobozující síly, je barvou revoluce. Symbolizuje také jednotu občanů v rámci společného osudu, spojení klanů a jednotu Kanaků, je barvou štěstí. Zelená je barvou země a celé naší planety. Je to barva rostlinné říše, představuje zelené pastviny, jídlo, rolnictvo, venkov. Je také barvou jadeitu – kamene, který býval už starověkými civilizacemi považován za posvátný pro své údajně léčivé schopnosti. Je i barvou garnieritu, rudy bohaté na nikl. Připomíná probuzení přírody, probuzení života, naděje a léků, symbol spásy. Žluté slunce, které osvětluje střešní kopí, naznačuje, že paprsky slunce přinesou světlo do země Kanaků. Ulita tutut je symbolem volaní klanů, rodin, které se shromažďují ke společnému hovoru (7).

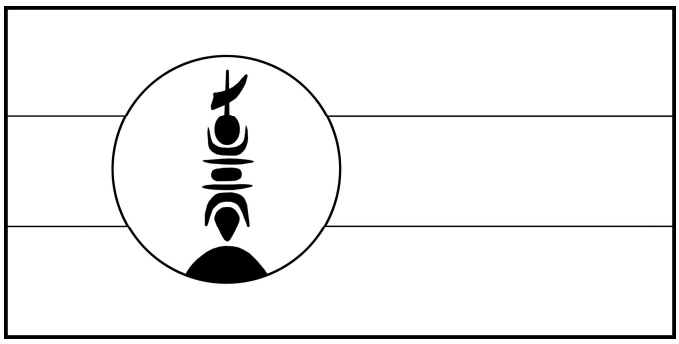

Kanacká vlajka byla oficiálně vztyčena jako vlajka Nové Kaledonie společně se státní vlajkou Francie 17. července 2010 za účasti francouzského premiéra Françoise Fillona v novokaledonském hlavním městě. Je zajímavé, že při slavnostním ceremoniálu byla současně s francouzskou státní vlajkou na stejný stožár pod ní vyvěšena ještě vlajka Vrchního velení ozbrojených sil Nové Kaledonie (Commandement Supérieur des Forces Armées de la Nouvelle-Calédonie) – trikolóra s červeným lotrinským křížem (8). Teprve 27. července 2010 potvrdila příslušné usnesení kongresu také vláda Nové Kaledonie (9). Na jiných místech byla vztyčena později. Například před sídlem provincie Jih byla vztyčena 7. srpna 2010 a před radnicí v Nouméa byla kanacká vlajka poprvé vytažena na stožár až 9. srpna 2010 vedle vlajky Francie, Evropské unie a městské vlajky Nouméye. Vztyčená vlajka ale neodpovídala úřednímu vyobrazení, protože žluté kruhové pole s emblémem bylo uprostřed listu.

Na internetu se vedou jak o současné dvojici oficiálních vlajek, tj. francouzské a kanacké, ale i o jiných možných vlajkách, vášnivé debaty (10). Na různých internetových stránkách a v některých blozích se můžeme setkat doslova s desítkami různých návrhů na vlajku Nové Kaledonie, ale na našich stránkách nemá cenu se jimi zabývat (11). Za zmínku však stojí návrh politické strany Calédonie Ensemble (Společná Kaledonie), která v kongresu hlasovala proti přijetí kanacké vlajky a prosazuje vlastní návrh novokaledonské vlajky (12).

V současné době se kolem problematiky vlajek Nové Kaledonie objevují čtyři hlavní typy reakcí. Vlajku podporují příznivci úplné nezávislosti, protože došlo k oficiálnímu schválení jejich symbolu. Jednoznačně vlajku odmítají konzervativci loajální k Francii, kteří v kanacké vlajce spatřují občanský konflikt z první poloviny 80. let minulého století. Pragmaticky uvažující skupina obyvatelstva vlajku vítá, protože se již přece jen jedná o všeobecně známý a Kanaky používaný symbol. Současně ale tato skupina odmítá současné užívání dvou vlajek. Argumentují tím, že země se dvěma vlajkami zdůrazňuje dvě odlišné myšlenky a filosofie, hrozí zesílení nesvárů a posiluje bipolární politický řád (13).

Zdá se tedy, že současný stav ještě zdaleka není konečným řešením. Značné procento novokaledonské populace upřednostňuje před kanackou vlajkou francouzskou trikolóru a kompromisní oficiální užívání dvou vlajek není příliš praktické především pro mezinárodní příležitosti. (Například při vyhlašování vítězů při sportovních kláních lze na stožár pochopitelně vyvěsit jen jednu vlajku.) Zatím ale zástupci všech politických uskupení společný hlas v otázce vlajky nenašli. Zatím se ze symbolů slíbených v nouméyských dohodách z roku 1998 bylo dosaženo shody jen v otázce hymny, státního hesla a v grafické podobě bankovek. Tyto symboly novokaledonské identity byly schváleny místním zákonem 9. září 2010. Hymnou se stala píseň „Soyons unis, devenons frères“ (Buďme jednotní, staňme se bratry), motto Nové Kaledonie zní „Terre de parole – Terre de partage“.

Pro úplnost dodejme, že tři novokaledonské provincie – Sever (Nord), Jih (Sud)a Ostrovy Loyality (Îles Loyauté) již dříve také zavedly své vlajky – všechny po současném „moderním francouzském“ vzoru bílé s provinčními logy uprostřed. -pf-

Poznámky:

(1) Plný text dohod z Nouméa lze nalézt na www.congres.nc.

(2) Tyto vlajky uvádí například http://www.portalestoria.net/NUOVA%20CALEDONIA.htm. Fotografiemi zatím doloženy nejsou.

(3) Nejlepší vyobrazení vlajky je na internetových stránkách Oblastního výboru karate a přidružených disciplín Nové Kaledonie http://crkda.over-blog.fr/categorie-10009421.html. Četná další vyobrazení vlajky viz například http://nouvellecaledonie.franceolympique.com/art.php?id=24942 a http://nouvellecaledonie.franceolympique.com/album/album.php?id=383

(4) Vœu no. 1 du 13 juillet, 2010. Viz: http://www.congres.nc/textes (Zde je zapotřebí dál hledat prostřednictvím záložky Rechercher, pak zaškrtnout Vœux a do aktivního okna napsat slovo drapeau.)

(5) Crux australis č. 97 z ledna 2011 zmiňuje, že původní poměr stran 1 : 2 byl později standardizován na 2 : 3, aby odpovídal francouzské vlajce. Zatím ale není znám žádný konkrétní předpis, kterým se tak stalo. Je ale možné, že se jedná o běžný zvyk sjednocovat odlišné poměry různých vlajek.

(6) Crux Australis č.97 z ledna 2011 uvádí, že jde o boj za nezávislost, socialismus, což se kdysi uvádělo při vzniku kanacké vlajky. Oficiální symbolika toto upřesnění neuvádí.

(7) Viz například: http://caledosphere.com/2010/08/28/signification-du-drapeau-kanaky-par-thierry-kameremoin/. Tato ukázka výkladu symboliky je spíš dokladem, co si lidé dokáží vše pod uvedenými barvami představit.

(8) Záznamy z tohoto slavnostního vyvěšení vlajek jsou ke shlédnutí na internetových odkazech: http://www.youtube.com/watch?v=ivPS1tSWNC8 a http://www.youtube.com/watch?v=kmq1rCrhApA&feature=related. Shlédnout je možné i vyvěšování vlajek na jiném místě na http://www.youtube.com/watch?v=CKxyZ7WukYc&feature=related.

(9) V tomto případě nepřijímal kongres klasické usnesení nebo zákon, ale právní akt zvaný Vœu, což doslova značí slib nebo přání. V případě schválení kongresem ho pak projednává vláda. Viz: http://www.gouv.nc/portal/pls/portal/docs/1/12320003.PDF

(10) Například http://caledosphere.com/tag/ares/

(11) Zájemce odkazujeme především na www.drapeaunc.com/

(12) Le drapeau selon Calédonie ensemble. Les Nouvelles Calédoniennes 11. 7. 2010. Viz http://www.lnc.nc/pays/politique/228659-le-drapeau-selon-caledonie-ensemble.html

(13) The Meaning of the FLNKS Flag in the Current Debate Over New Caledonian Symbols, 22. 2. 2010, http://lesevenements.org/?p=912&lang=en

SPOLEČENSTVÍ SVATÝ MARTIN

Společenství Svatý Martin, o jehož znaku jsme psali ve *Vexilologii* č. 147, str. 2853–2855, vypsalo v roce 2008 veřejnou soutěž na nové symboly, které by vyjádřily nový statut vydaný francouzským ústavním (základním) zákonem č. 2007-223 z 21. února 2007. Ten nabyl definitivně účinnosti 27. července 2007, kdy se poprvé sešla nová územní rada, zvolená 1. července. Místní orgány konstatovaly, že dosavadní znak (za něj je nyní označován štít s plachetnicí, palmou, pelikánem a květem ibišku, v němž byl po změně statutu v hlavě štítu upraveno jméno území na Collectivité de Saint Martin) prý „nevzbuzuje pocit sounáležitosti s naším společenstvím“. K vyjádření nového statutu bylo proto rozhodnuto zavést nový symbol, logo, které by bylo součástí nové vizuální identity místních orgánů a vyjadřovalo by název, symboly, ambice a bylo nezapomenutelné. Místní orgány proto vypsaly veřejnou soutěž na nový symbol a výsledek bohužel zcela odpovídá modernímu trendu francouzských symbolů, které v naprosté většině případů zcela odmítají heraldická a vexilologická pravidla. Základem loga se staly dvě stuhy, modrá a zelená, provedené jakoby trojrozměrně, zvlněné nepravidelně tak, aby při troše fantazie připomínaly písmena S a M. (Zatímco písmeno S je jakžtakž jasné, pro nalezení písmena M už je zapotřebí té fantazie hodně...) V prostoru mezi stuhami je černým písmem napsán název ostrova Saint-Martin a pod ním v jednom řádku drobným písmem doplňující dvojjazyčný text Caraïbe Française a French Caribbean, umístěný tak, že francouzský text začíná pod písmenem S a anglický pod M.

Nové logo Společenství Svatý Martin (Collectivité de Saint-Martin) bylo poprvé použito předsedou společenství 9. ledna 2009. Na dokumentech územní rady byl v úředním věstníku 13. ledna 2009. Oficiálně bylo veřejnosti představeno 30. ledna 2009. Skutečné datum schválení tohoto symbolu ale není zcela jasné. Jediná zmínka o novém emblému, která byla publikována v úředním věstníku, pochází až z 26. října 2010. Příslušné usnesení územní rady (teprve k tomuto datu) schválilo usnesení poroty veřejné soutěže na nový emblém i odměnu pěti nejlépe umístěným účastníkům soutěže. Z usnesení vyplývá, že vítězný soutěžní návrh byl přihlášen pod heslem Vzlet a jeho autorem je Claudio Arnell. Usnesení neobsahuje ani vyobrazení ani popis nového symbolu. Podle usnesení

územní rady z 25. března 2010 se bude logo používat i na imatrikulačních značkách motorových vozidel, podobně, jako je tomu v současnosti v jednotlivých francouzských regionech.
Oč je samotný nový emblém Společenství Svatý Martin obsahově poměrně jednoduchý, o to bohatší je jeho symbolika, která byla vysvětlena při veřejném představení nového symbolu v lednu 2009. Stuhy zvlněné do tvaru písmen S a M připomínají jméno ostrova, současně modrá barva písmene S symbolizuje moře a zelená (zřejmě i tvar jejího zvlnění) má připomínat stylizovaně pevnost St. Louis v hlavním městě Marigot, která ztělesňuje historii a kulturní dědictví. Pružná, ale pevná stuha symbolizuje solidaritu těch, kteří pracují ve službách pro budoucnost země a naději, že společenství obstojí i v těžkých situacích. Obě stuhy mají tendenci spojit se přes rozdílnost barev. Předpokládá se, že nové logo, které obsahuje symboly moře a pevnosti, bude snadno přijato obyvateli společenství.
Logo společenství se podle francouzského zvyku nyní užívá uprostřed bílé vlajky, ale je na ní ještě doplněné úředním název ostrova Collectivité de Saint-Martin. Vlajka se obvykle vyvěšuje současně s vlajkou Francouzské republiky a Evropské unie.
Protože se i nadále jedná o francouzské území, na úřední pečeti (razítku) se používá stejný motiv jako v mateřské zemi, tj. sedící alegorie Svobody s řadou dalších atributů, která má v mezikruží, které alegorii obklopuje, nahoře opis Collectivité de Saint-Martin a dole název úřadu či funkce. Například předseda územní rady má na pečeti napsáno Le Président.
Zdá se ale, že původní znak francouzské části ostrova není zatím ještě zcela zapomenut, protože se i nadále objevuje v záhlaví oficiálních svatomartinských internetových stránek.
Dodejme ještě, že v jedné internetové diskusi se uvádí, že nové logo je údajně jen provizoriem. Také místní časopis Point COM uvádí, že kromě loga, které má být používáno v rámci jednotného vizuálního systému pro používání v běžných situacích, například na hlavičkových papírech a různých tiskovinách, byl vypsán konkurs také na nový emblém ostrova. Zdá se tedy, že se v blízké budoucnosti dočkáme ještě dalšího symbolu tohoto společenství. -pf-

La Collectivité possède désormais son logo. http://www.com-saint-martin.fr/annonce.aspx?ID=36
Le nouveau logo de la collectivité. Point COM. Le Magazine de la Collectivité de Saint-Martin, č. 5, únor 2009, s. 15
Journal officiel: http://www.com-saint-martin.fr/Conseil%20Trritorial/CONTER%2030-4-20101026.pdf

NÁRODNÍ VLAJKA MAORŮ

O státním svátku Nového Zélandu 6. 2. 2010, kdy si země připomínala 170. výročí smlouvy z Waitangi, kterou r. 1840 Maorové dobrovolně přijali ochranu Velké Británie, poprvé zavlála na budově parlamentu, na sídle předsedy vlády, na Památníku obětem války a dalších vládních budovách maorská národní vlajka na znamení jejího oficiálního uznání novozélandskými úřady.

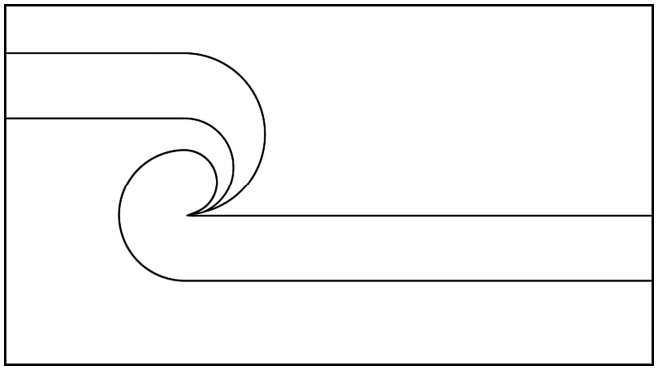

N

W

R

Když r. 1989 schválila vláda příspěvek 20 milionů dolarů na oslavy 150. výročí uzavření této smlouvy, na znak vděku i za účelem připomínky tohoto aktu navrhla maorská organizace ze Severního ostrova, známá jako *Te Kawariki*, uspořádat veřejnou soutěž na podobu národní vlajky Maorů, kterou chtěla – inspirována popularitou vlajkou Australců na sportovních hrách Společenství národů v Brisbane r. 1982 - následujícího roku při této příležitosti slavnostně vyhlásit za symbol národního uvědomění maorského národa a jeho boje za svobodu. Návrhy z této veřejné soutěže však bohužel její vyhlašovatele z *Te Kawariki* neuspokojily a tak se obrátili na vybrané maorské výtvarnice, aby přišly s vlastními návrhy. Nakonec byl vybrán společný návrh tří z nich - Lindy Munnové, Hirainy Marsdenové a Jane Dobson Smithové – z nichž

poslední ji i ušila. Podle vítězného návrhu byly vyrobeny její první exempláře, vyvěšené v předvečer státního svátku v r. 1990. Vlajka patří do kategorie nepopsatelných existující vexilologickou terminologií. Přibližně by se dalo říci, že list tvoří černo-bílo-červené *koru* rozvinující se ze žerďové poloviny do tří vodorovných pruhů různých šířek na žerďovém a vlajícím okraji. Přesné poměry pruhů zřejmě nejsou stanoveny. Konkrétní představu o vlajce tak poskytuje jen její vyobrazení.

Symboliku maorské národní vlajky popisuje *Te Kawariki* následovně: černá barva představuje *Te Korekore* – říši potencionálního bytí, dlouhou temnotu od stvoření světa, nebe a beztvarý, pasivní a neustále se měnící mužský prvek; bílá barva představuje *Te Ao Marama* – říši bytí a světla, fyzikální svět kolem nás, bílá barva rovněž symbolizuje čistotu, harmonii, osvícenost a rovnováhu; červená barva představuje *Te Whei Ao* – říši počátku bytí, a symbolizuje ženský prvek, představuje také aktivitu, vyzařování, jih, pád, vznik, les, zemi a těhotenství. Červená barva je symbolem *Papatuanuku* – Matky-Země, jež je oporou všech živých bytostí, a rovněž i barvou hlíny, z níž byla uhnětena první lidská bytost. Svinující se vějířovitý tvar známý jako *koru* představuje otevírání se nového života, symbolizuje znovuzrození, nepřetržitost bytí, příslib obnovy a víru v budoucnost. Celkové uspořádání barev do symbolu *koru* představuje vzájemnou rovnováhu přírodních sil, protože žít znamená žít v souladu s přírodou a cenit si života znamená rozumět přírodě.

S vlajkou, která se zprvu nesetkala se souhlasným přijetím u celé maorské menšiny, se však postupně seznamovali její příslušníci při různých protestních akcích, pořádaných právě kolem výročí smlouvy z Waitangi. Od r. 1999 již dokonce získala mezi Maory označení *Tino Rangatiratanga* (Maorská nezávislost) a proto byla občas maorskými výrostky ilegálně vztyčována na místo jimi stržené státní vlajky Nového Zélandu, což pochopitelně vyvolávalo nevoli státních úřadů. Umírnění čelní představitelé národního hnutí Maorů sice výrostky odsuzovali, požadovali však vztyčování své vlajky společně se státní vlajkou země. V lednu 2009 vyzvalo hnutí za nezávislost Maorů *Te Ata Tino Toa* předsedu Maorské strany, která se v listopadu 2008 dostala do vlády, a současně ministra pro maorské záležitosti Pita Sharplese, aby prosadil oficiální používání maorské národní vlajky ve vládě. Ministr veřejně podpořil záměr nacionalistů vyvěsit jejich vlajku na mostě přístavu v Aucklandu a i premiér John Key vyslovil porozumění pro jejich požadavek vyvěšovat symbol Maorů spolu se státní vlajkou. Navrhl však konzultovat maorské obyvatelstvo, aby se vyjádřilo jakou vlajku samo považuje za svůj symbol. Spolu s dalšími třemi vlajkami Nového Zélandu (státní – Blue Ensign, válečná – Red Ensign a historická vlajka Spojených kmenů Nového Zélandu z r. 1834) byla i vlajka *Tino Rangatiratanga* v červenci a srpnu 2009 předložena referendu mezi Maory. Přes 80 % z účastníků referenda zvolilo za svůj symbol právě národní vlajku z r. 1989. Na základě výsledků referenda rozhodla novozélandská vláda 14. 12. 2009, že o státním svátku tzv. Waitangi Day bude na přístavním mostě v Aucklandu a významných státních budovách vlát dosud kontroverzní maorská národní vlajka. Premiér Key však přispěchal s vysvětlením, že „maorská vlajka nenahrazuje novozélandskou vlajku, ale bude vlát spolu s ní na znamení partnerství britské koruny a Maorů ve výročí dne, kdy došlo k podpisu smlouvy z Waitangi“, že statut státní vlajky není touto skutečností nijak dotčen a že se s jeho změnou ani neuvažuje. Vláda prý považuje uznání maorské národní vlajky za příspěvek ke zlepšení rasových vztahů v zemi. Ministerstvo maorských záležitostí a ministerstvo kultury a dědictví zpracovala následně pokyny pro vyvěšování maorské národní vlajky spolu se státní vlajkou Nového Zélandu v souladu s vládním protokolem o jejím používání z r. 1981. -jm-, -pf-

http://www.nzhistory.net.nz/politics/flags-of-new-zealand/national-maori-flag
http://en.wikinews.org/wiki/Maori_flag_to_fly_along_side_the_New_Zealand_Flag_on_Waitangi_day
http://www.nzhistory.net.nz/media/photo/national-maori-flag
http://www.tpk.govt.nz/en/in-focus/maoriflag/
http://www.tpk.govt.nz/_documents/tpk-maori-flag-brochure-2009.pdf

AFRICKÁ UNIE

Dne 9. července 2002 zahájila v jihoafrickém Durbanu zasedáním hlav států svoji činnost Africká unie (AU), které je jakousi africkou obdobou Evropské unie a nahrazuje někdejší Organizaci africké jednoty (OAJ, existující 1963–2002). Smlouva, kterou byla Africká unie založena byla ovšem přijata již o dva roky dříve v hlavním městě Toga Lomé.

Na počátku letošního roku přijala, novou vlajku, která nahradila dosavadní symbol, který používala OAJ od roku 1970. O nové vlajce se začalo rozhodovat na 8. zasedání hlav států a vlád AU v Addis Abebě 29. a 30. ledna 2007. Tehdy byla vypsána veřejná soutěž, které se mohli zúčastnit obyvatelé všech afrických zemí i Afričanů v diaspoře. Jako základní motiv bylo předepsáno zelené pole, které by symbolizovalo naději pro Afriku, a hvězdy, které by reprezentovaly členské státy. Konkursu se zúčastnilo 106 návrhů, které navrhli občané 19 afrických zemí a 2 z diaspory. Návrhy posuzovali experti z pěti afrických oblastí. O vítězné vlajce bylo rozhodnuto na 13. řádném zasedání hlav států a vlád AU, kdy bylo současně usneseno, že nová vlajka bude vztyčena při 14. zasedání. To se konalo 31. ledna 2010 v Addis Abebě a novou vlajku za zvuků hymny AU vztyčil poprvé libyjský vůdce Muammar Kaddáfí. Vlajku tvoří podle zadání zelený list. V jeho středu je umístěna zelená silueta afrického kontinentu včetně ostrovních zemí, položená přes bílé slunce s 53 paprsky. Kolem je umístěno 53 malých žlutých hvězd orientovaných od středu k okrajům listu. Autorem vlajky je etiopský grafik Ato Yadessa Zewge Bojia, který žije v USA. Podle jeho slov má vlajka symbolizovat nový den pro Afriku a také jednotu, naději a prosperitu pro Africkou unii. Počet paprsků i hvězd symbolizuje jednotlivé členské státy. Nová vlajka má poměr stran 2 : 3 s následující specifikací barev podle Pantone: zelená – 349c a žlutá – 1245c.

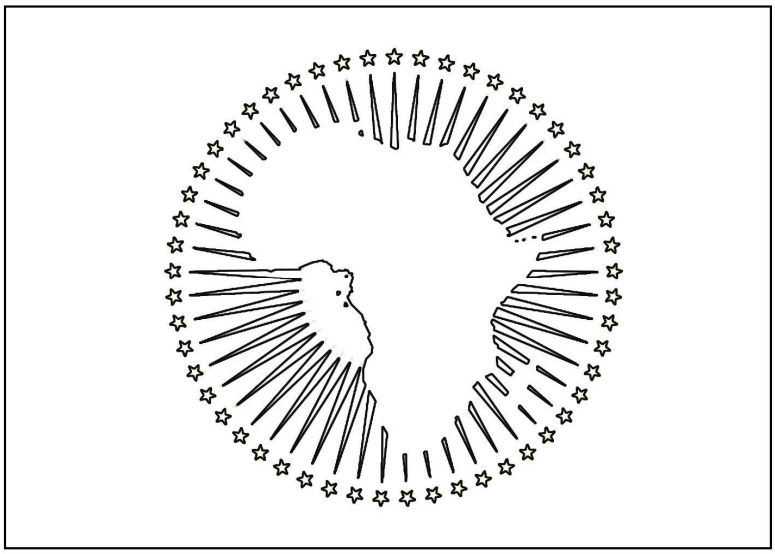

Vyjádření aktuálního počtu členských států Africké unie počtem hvězd vyvolává do budoucnosti předpoklad změn vlajky, ať již v souvislosti s možným sjednocením některých států nebo naopak s jejich rozdělením. Nelze například vyloučit rozdělení největší africké země, Súdánu. Musíme mít na paměti také skutečnost, že mimo Africkou unii zatím stojí jeden Africký stát – Maroko, které není součástí tohoto integračního uskupení na protest proti členství Západní Sahary.

Emblém Africké unie, který se používal také na předchozí vlajce AU, zůstal beze změny.

-pf-

Poznámky:

A new flag for the african union, tisková zpráva oddělení pro komunikaci a informace AU č. 024/2010; http://www.africa-union.org/root/au/Conferences/2010/January/summit/pr/en/en%20pr%2024AU%20NEW%20FLAG%20(2).doc

SAVA Newsletter, č. 56/10 z 30. 4. 2010. Autor Bruce Berry

Flag of the African Union. *AUC News – Newsletter of the African Union Commision*, srpen 2010, č. 49

A new flag for the African Union. *AU Echo*. Special edition for the 14th Summit, č. 3, 31. 1. 2010, s. 3

Decision on the New African Union Flag - Assembly/AU/Dec.267(XIII). CONFÉRENCE DE L'UNION AFRICAINE. Treizième session ordinaire 1er - 3 juillet 2009. http://www.africa-union.org/root/au/Conferences/2009/july/summit/decisions/ASSEMBLY%20AU%20DEC%20243%20-%20267%20(XIII)%20_E.PDF

RŮZNÉ

PŘEHLED MĚST A OBCÍ, KTERÝM BYLA UDĚLENA VLAJKA V ROCE 2010

V roce 2010 bylo vydáno rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Miloslava Vlčka, které bylo posledním v 5. volebním období PS PČR. Druhé patřilo již do 6. volebního období PS PČR a podepsala ho předsedkyně sněmovny Miroslava Němcová. Celkem bylo těmito dvěma rozhodnutími uděleno 144 znaků a 150 vlajek celkem 152 obcím, z toho osmi městům a šesti městysům.

Seznam měst (psána tučně), městysů (psána podtrženě) a obcí, jimž byly v roce 2010 uděleny vlajky, je uveden v následujícím přehledu (v závorkách je zkratka okresu):

Rozhodnutí č. 75 z 15. dubna 2010

Babice (UH), Bařice-Velké Těšany (KM), Bílčice (BR), Biskupice-Pulkov (TR), Bítovany (CR), Bransouze (TR), Bukovany (PB), Bynovec (DC), Cítov (ME), Černava (KV), Černín (ZN), Dobelice (ZN), Dobrá Voda (ZR), Dobročovice (PH), Dolní Beřkovice (ME), Drahouš (RA), Grešlové Mýto (ZN), Hlinsko (PR), Horní Bělá (PS), Hořešovice (KD), Hradčany (BO), Hrdějovice (CB), Hrobice (PA), Chotěšice (NB), Chotýčany (CB), Jedlá (HB), Jívoví (ZR), Kacanovy (SM), Kladky (PV), Kozomín (ME), Kraborovice (HB), Kramolna (NA), Krásné (ZR), **Krupka** (TP), Křečkov (MB), Křesetice (KH), Křišťanovice (BR), Ktiš (PT), Kučeř (PI), Libochovičky (KD), Lichoceves (PZ), **Lišov** (CB), Lobendava (DC), Lubě (BL), Milavče (DO), Mírová (KV), Moravičany (SU), Mořinka (BE), Mouřínov (VY), Mšecké Žehrovice (RA), Nezdice (PJ), Nezvěstice (PM), Nišovice (ST), Okounov (CV), Oldřiš (SY), Omlenice (CK), **Osek** (TP), Oslavička (ZR), Pačlavice (KM), Paračov (ST), Pátek (NB), Perštejn (CV), Petráveč (ZR), Petrov (PZ), Petrovice (TR), Petrůvky (TR), Pivkovice (ST), Podmolí (ZN), Pohorovice (ST), Poustka (CH), Prasek (HK), Praskačka (HK), Přelíc (KD), Přeštěnice (PI), Roblín (PZ), Roudné (CB), Sebranice (BL), Slapy (TA), Smolnice (LN), Soběhrdy (BN), Sobětuchy (CR), Spělkov (ZR), Strážný (PT), Suchovršice (TU), Svojšice (PB), Sýkořice (RA), Šebkovice (TR), Štěpánov nad Svratkou (ZR), Šubířov (PV), Těchlovice (HK), Teplička (KV), Trnov (RK), Unín (BO), Veliká Ves (CV), Velké Přílepy (PZ), Velké Tresné (ZR), Vestec (NB), Vícenice (TR), Vilémovice (BL), Vlčkovice v Podkrkonoší (TU), Vrutice (LT), Všechlapy (NB), Všejany (MB), Všeruby (DO), Vysoké Chvojno (PA), Žár (CB), Želechovice nad Dřevnicí (ZL).

Rozhodnutí č. 9 z 9. listopadu 2010

Bílá Třemešná (TU), Číhalín (TR), Čilec (NB), Dlouhý Most (LB), Dobřínsko (ZN), Dolenice (ZN), Drahobudice (KO), Dynín (ČB), Holohlavy (HK), Horní Počaply (ME), Hornosín (ST), Hosín (CB), Choteč (PZ), Jezbořice (PA), Kladno (CR), **Kolinec** (KT), Koštice (LN), Krňany (BN), Krnsko (MB), Křesín (LT), Kyjovice (ZN), Lhota (PH), Malenice (ST), Mokré (RK), Mostek (TU), Myštice (ST), Olešenka (HB), Petrov nad Desnou (SU), Přídolí (CK), Radětice (PB), Roztoky (PZ), Sedlejov (JI), Stavenice (SU), Sudovo Hlavno (PH), Úhlejov (JC), Veselíčko (PI), Vlastibořice (LB), Vranov (BN), Vrskmaň (CV), Zaječice (CR), Zbilidy (JI), Zvěrkovice (TR), Židovice (LT).

Černobílé a barevné vyobrazení vlajek s jejich oficiálními popisy bude publikováno v další části Vexilologického lexikonu – Vlajky obcí ČR (2010), který vyjde na jaře roku 2011. Publikace bude obsahovat i přehledné tabulky a krátké anglické resumé. Petr Exner

VLAJKY VE VÁLKÁCH STUDENÝCH I HORKÝCH

Třebaže se v posledních letech u nás setkáváme s vlajkami především ve funkci dekorace (jako tzv. vlajkovou výzdobou), občas i k nám dorazí zprávy, které upozorní i na jiné funkce, které tyto symboly zastávají. Například ve válečných konfliktech, kdy jsou pravidla používání vlajek daleko důležitější. Co si však myslet o zprávě organizace Human Rights Watch, jež v souvislosti s válkou v Gaze vyzývá izraelskou vládu k vyšetření pěti případů úmyslného zabití civilistů, vč. dětí, na které příslušníci izraelské armády spustili palbu, ačkoliv kráčeli po ulici s bílými vlajkami na

znamení, že chtějí opustit bojiště? Izraelská armáda v odpovědi uvedla, že sice její vojáci mají povinnost respektovat bílé vlajky a nepůsobit lidem s nimi žádné škody, že však „bílá vlajka neznamená imunitu“ a že „bezpečnostní síly mají zmocnění přijmout potřebná opatření, pokud vznikne podezření, že je osoba s bílou vlajkou může ohrozit“. Armáda současně upozornila, že „její vyšetřování nepotvrdilo porušení mezinárodního práva při operaci“ (DPA podle Právo, 15.8.2009). S Izraelci je spojena i další vexilologická zpráva, tentokrát mnohem povzbudivější. Jejich státní vlajka se totiž v říjnu 2009 vůbec poprvé objevila v nějakém arabském státě. Agentura BBC News (news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/8308720.stm) dne 15.10.2009 citovala izraelské ministerstvo zahraničí, že 12. října se izraelští delegáti zúčastnili zasedání správní rady Mezinárodní agentury pro obnovitelné zdroje energie v hlavním městě Spojených arabských emirátů Abú Zabí a na jejich stole stála izraelská vlaječka. Ačkoliv Izrael nemá žádné styky se SAE, k jeho delegátům se hostitelé zachovali stejně jako k ostatním, a tak se tam poprvé objevila i jeho státní vlajka. Státní vlajka jiného státu, tentokráte Španělska, se stala předmětem konfliktu „studené války“ mezi Británií a touto zemí, jež se po staletí přou o svrchovanost nad Gibraltarem. Při pobřeží této britské kolonie na španělském území totiž v listopadu 2009 proběhlo cvičení britského námořnictva, během kterého lodi cvičily přesnost střelby na cvičný cíl, ke kterému účelu si vybraly (záměrně?) bóji ve španělských národních barvách. To samozřejmě vyvolalo nevůli Španělska, které si pozvalo britského velvyslance v Madridu Paxmana k podání vysvětlení. Za chybné rozhodnutí námořnictva, jehož loď *HMS Scimitar* si pro cvičný cíl vybrala námořní signální vlajku č. 1 NATO, náhodou totožnou s vlajkou Španělska, se velvyslanec omluvil, mluvčí britského ministerstva obrany doplnil i další argumenty: „Signální vlajka č. 1 je tradičně používána dělostřelectvem jako cvičný cíl díky své dobré viditelnost. Uznáváme však její podobnost se španělskou státní vlajkou a v budoucnu budeme v tomto teritoriu používat během střeleb jinou značku. (BBC News, news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8371305.stm z 20.11.2009) -jm-

V BANGLADÉŠI SE ZA POHRDÁNÍ STÁTNÍ VLAJKOU TRESTÁ

Na svém zasedání 4.7.2010 rozhodla bangladéšská vláda o potrestání každého, kdo se bude neuctivě chovat ke státní vlajce, hymně a dalším symbolům Bangladéše. Viník bude čelit hrozbě vězení až v délce dvou let a pokutě ve výši odpovídající 140 americkým dolarům. Kvalifikace toho, co je považováno za zneuctění státních symbolů, jakož i podrobnosti připravovaného zákona však ještě budou potřebovat nějaký čas. Ne, že bychom si nepotřebovali od Bengálců vzít příklad, že? (www.http://news.bbc.uk/2/hi/world/south_asia/1050585.stm) -jm-

VELKÁ BRITÁNIE DOSTALA POKUTU OD EU KVŮLI JEJÍ VLAJCE

Podle zprávy na Lidovky.cz žádá Evropské unie po Velké Británii zaplacení pokuty ve výši 150 milionů liber. Spojené království totiž u některých projektů sponzorovaných Evropským fondem regionálního rozvoje nepoužilo odpovídající symboly EU. Podle pravidel musí u každého projektu, jenž čerpal peníze z unijních fondů, být umístěn na viditelném místě symbol EU v podobě unijní vlajky. Tento symbol se stal jablkem sváru, protože u některých britských projektů vlajka chyběla. Pokutovány byly i některé další firmy, které z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) obdržely dotace, ale na svých hlavičkových papírech nepoužily logo Unie. Celková výše pokuty za sedmileté období dosáhla 150 milionů liber (4,7 miliardy korun). Deník The Daily Telegraph citoval známého britského odpůrce EU a europoslance Nigela Farageho, který si na jeho stránkách ulevil slovy "ERDF využívá peníze britských poplatníků, aby nám řekla, jak skvělou práci dělá. Pro Británii je to mizerná dohoda a ještě musíme Británii zamořit hroznými modrými vlajkami.“ a dodal, že celou pokutu vnímá jako "urážku". Británie patří k největším přispěvovatelům do evropských fondů. Z těch ale nakonec získá méně, než do nich vloží, a to v zemi vyvolává kritiku, píše list. (http://www.lidovky.cz/britanie-dostala-od-eu-pokutu-nevyvesila-unijni-vlajku-pit/ln_zahranici.asp?c=A100708_134329_ln _zahranici- jv) -jm-

UKÁZALO MALAWI CESTU I DALŠÍM AFRICKÝM ZEMÍM?

Dopisovatelka BBC Elizabeth Ohene se na jejích webových stránkách z 21.9.2010 zamýšlí nad dopady malawského rozhodnutí změnit svou vlajku při příležitosti 47. výročí nezávislosti a ptá se, zda by tak při 50 letech své svobody neměla učinit po vzoru Malawi a Jihoafrické republiky i Nigérie. Vždyť za moment nezávislosti se přece vždy považuje okamžik, kdy vlajka koloniální velmoci je stažena a na její místo vystupuje vlajka nové nezávislé země. Připomíná si šok a pocit zhnusení a odporu, které nastaly u veřejnosti, když byla v dubnu 1994 představena nová vlajky Jihoafrické republiky, přijatá po pádu apartheidu. Reakce byla tak nepřátelská, že zvláštní komise, která měla za úkol navrhnout vlajku pro novou Jižní Afriku, byla nucena označit ji za prozatímní s tím, že bude změněna až po dokončení všech ústavních reforem. Ale časem se – i zásluhou toho, že se za ni postavil Nelson Mandela - stala tato „prozatímní“ vlajka tak populární, že se již nikdo otázku její změny znovu vznést neodvážil. A opravdu, jestli se na tu vlajku podíváte nyní, zdá se že vyjadřuje ducha nové Jižní Afriky, nejenom její jednotu, ale i vitalitu a nespoutanost. A nyní se zase objevilo Malawi, které na znamení své dospělosti změnilo svou vlajku a hrozí každému, kdo ji bude znevažovat vyvěšováním staré vlajky z r. 1964. Nejpodstatnější změnou malawské vlajky je, že vycházející červené slunce v horním pruhu bylo nahrazeno celým, nyní bílým, kotoučem slunce bez tváře uprostřed listu. Podle prezidenta Bingu wa Muthariky má tato proměna slunce vyjadřovat změnu statutu Malawi z rozvojové země, symbolizované vycházejícím sluncem, v zemi rozvinutou, kterou představuje sluneční kotouč s paprsky. I když tuto interpretaci autorka zlehčuje, stejnou změnou by podle jejího názoru měl projít i symbol Nigérie, která se chystá 1. října oslavit své padesátiny. Nevyjadřuje totiž dynamiku a energii země samotné ani jejího lidu. Autorka připouští, že vlajka je hezká, zdá se jí však nevzrušivá a flegmatická jako člověk, který nastaví druhou tvář, když na tu první dostane nevyprovokovanou facku. Když byla přijata v r. 1959, okolnosti vzniku vlajky i její aspirace byly možná celkem skromné, ale teď, když je Nigérie „africkým obrem“ neměla by tuto změnu v postavení země vyjadřovat i její vlajka? Elizabeth Ohene proto vyzývá své čtenáře, aby se našel někdo, kdo by ještě do 1. října navrhl novou zářivou vlajku, která vystřídá na stožáru vlajku dosavadní. (!) Měla by tak symbolizovat i nový začátek, aniž by se musely vynakládat velké prostředky na vytvoření nového image této velké země.
(http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-11370974 z 21.9.2010). -jm-

PO ŠEDESÁTI LETECH V AMERICKÉ KREDENCI JE VLAJKA ZPĚT

Jak 21.9.2010 připomněla internetová podoba Mladé fronty DNES, obří francouzská vlajka, která vlála na Vítězném oblouku při osvobození Paříže, se vrátila do Francie. Přes šedesát let byla ukrytá v kredenci amerického vojáka, který jí v roce 1944 ukradl. Zpět do vlasti ji poslal francouzský šéfkuchař z New Yorku. Ohromná, pět a půl metru dlouhá francouzská vlajka se vlnila v srpnu 1944 ve Vítězném oblouku a vítala osvoboditele Paříže. Vlála nad hlavami vojáků francouzské 2. divize, kteří pod velením generála Philippa Leclerka, slavnostně vstoupili na Champs Élysées. V den osvobození od nacistické nadvlády, 25. srpna, ve večerních hodinách se po ní ale zničehonic slehla zem. Až po šestašedesáti letech se zjistilo, že ji tehdy ukradl jeden z amerických vojáků, kteří se do francouzské metropole dostali o dvě hodiny později než Leclerkovi muži. Teprve před dvěma roky se americký veterán, který si přál zůstat v anonymitě, rozhodl trikoloru vrátit. Celé roky ho pálil pohled na kredenc, která ukrývala uloupený suvenýr z osudného dne, kdy pod Vítězným obloukem pochodovali zajatí němečtí vojáci. Spolu s několika tehdejšími spolubojovníky šel na večeři do newyorského sportovního klubu Chappaqua, v němž vaří francouzský emigrant Armand Lourdin. Po jídle si šéfkuchaře nechali zavolat z kuchyně. "Všichni stáli," vzpomínal Lourdin, který ve Spojených státech žije už třicet let. "Roztáhli vlajku a začali zpívat ve francouzštině Marseillaisu. Naučili se slova," vyprávěl kuchař a dodal, že po zpěvu za ním jeden z nich přišel a řekl mu, co je to vlajku. Prostřednictvím Francouze ji chtěl poslat zpět do země galského kohouta. Lourdin ji své někdejší vlasti poslal loni. Trikolóra byla v neporušeném stavu a téměř rok trvalo ověřování, že to je opravdu ona. V neděli se vlajka po šesti dekádách znovu zatřepotala ve městě nad Seinou. "Jsem neskonale vděčná," uvedla podle britského deníku The Times zástupkyně pařížského starosty Catherine Vieu-Charierová, která vlajku slavnostně převzala. Historický artefakt nyní poputuje do muzea osvobození (Paris

Liberation). Podle šéfky muzea Christine Levisse-Touzeové nelze vojákův čin považovat za krádež. "Pokud si americký voják chtěl vzít domů suvenýr, nevidím v tom nic trestuhodného. Je to něco, co lze snadno pochopit," řekla.
(http://zpravy.idnes.cz/vitala-osvoboditele-parize-po-60-letech-v-americke-kredenci-je-vlajka-zpet-14x-/zahranicni.asp?c=A100921_140303_zahranicni_btwz 21.9.2010) RR

IN MEMORIAM ERWIN GÜNTHER

Dne 24. února 2011 v saském Limbachu-Oberfrohně náhle zemřel ve věku 73 let přední německý vexilolog a osobní přítel mnoha českých kolegů Erwin Guenther. Tento diplomovaný inženýr se narodil 11. února 1938 a již od školy se zajímal o vlajky celého světa. Od konce 80. let minulého století se začal systematicky věnovat historii znaků a valjek středo- a východoněmeckých zemí, krajů a obcí, kterou velice pečlivě a kvalifikovaně zpracovával do obsáhlých regionálních studií. Ty s obdivuhodnou pravidelností prezentoval za velké pozornosti svých kolegů na každoročních setkání německých vexilologů, počínaje 5. setkáním v roce 1966 v Ansbachu a konče 18. setkáním loni v Drážďanech. Výsledky svého výzkumu publikoval ve vlastním nákladem vydávaných publikacích, v odborných německých časopisech *Der Flaggenkurier* a *Kleeblat*, stejně jako v anglickém *Flagmasteru*. Na česko-německém setkání při příležitosti 2. ČNVK v Ústí nad Labem v r. 2000, kde se s ním většina z nás seznámila osobně, představil Erwin např. Znaky a vlajky okresů a okresních měst Pomořanska. Nám všem, kteří jsme ho osobně poznali jako přátelského a žoviálního společníka, bude tento zakládající člen Německé vexilologické společnosti, jíž byl v letech 1996-2002 místopředsedou, a významný badatel v oblasti východoněmecké vexilologie chybět. Čest jeho památce! -jm-

JUBILEA

V letošním roce již oslavili nebo oslaví svá významná životní jubilea tito členové České vexilologické společnosti: Jaroslav Fikar 17.2. – 60 let, Pavel Palát 2.4. 70 let, Josef Doležal 18.4. – 65 let, Ing. Ladislav Hnát 12.6. – 75 let, Ing. Marián Babják 24.6. – 60 let, Tomáš Sadílek 5.7. – 65 let, RNDr. František Pícha 6.9. – 60 let, Ing, Petr Veselý 2.10. – 60 let, Miroslav Uvíra 10.10. – 65 let a Jubilantům srdečně blahopřejeme! Výbor České vexilologické společnosti

Autoři hlavních článků:
PhDr. Zbyšek Svoboda (zbysvob@seznam.cz), Roháčova 73, 130 00 Praha 3
Ing. Jaroslav Martykán (martykan.cvs@seznam.cz), Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4 - Háje

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Czech Vexillological Society (attn. J. Martykán), CZ-149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796, The Czech Republic. E-mail address vexilologie@centrum.cz, http://www.vexilologie.cz Editor-in-chief Aleš Brožek. Editorial Board A. Brožek, P. Exner, P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, J. Martykán (chairman), Z. Svoboda and M. Týma. Artwork Petr Exner and Pavel Fojtík. English translations Jaroslav Martykán.
March 2011 **No. 159**

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj České vexilologické společnosti, o.s. (Ing. J. Martykán), 149 00 Praha 4 - Háje, Matúškova 14/796. Elektronická adresa vexilologie@centrum.cz, http://www.vexilologie.cz Výkonný redaktor Ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení Ing. A. Brožek, Ing. P. Exner, Mgr. P. Fojtík, Ing. P. Holas, J. Hubka, Ing. J. Martykán (předseda), PhDr. Z. Svoboda a M.Týma. Výtvarně spolupracoval Ing. Petr Exner a Mgr. Pavel Fojtík. Anglické překlady Ing. Jaroslav Martykán.
Březen 2011 **č. 159**

OBSAH:

FOTOGRAFIE A FILMY – ZDROJ VEXILOLOGICKÝCH INFORMACÍ 3095

KDY SE STANE BARMA OPĚT „ZLATOU ZEMÍ"? 3100

NOVÉ VLAJKY 3105
Nová Kaledonie 3105
Společenství Svatý Martin 3111
Národní vlajka Maorů 3112
Africká unie 3114

RŮZNÉ 3115
Přehled měst a obcí, kterým byla udělena vlajka v roce 2010 3115
Vlajky ve válkách studených i horkých 3115
V Bangladéši se za pohrdání státní vlajkou trestá 3116
Velká Británie dostala pokutu od EU kvůli její vlajce 3116
Ukázalo Malawi cestu i dalším africkým zemím? 3117
Po šedesáti letech v americké kredenci je vlajka zpět 3117
In memoriam Erwin Günther 3118
Jubilea 3118

CONTENTS:

PHOTOGRAPHS AND FILMS AS SOURCES OF KNOWLEDGE ABOUT FLAGS 3095

WHEN WILL MYANMAR BE AGAIN THE GOLDEN COUNTRY? 3100

NEW FLAGS 3105
New Caledonia 3105
The Collectivity of Saint Martin 3111
National Maori flag 3112
The African Union 3114

VARIA 3115
The list of towns and municipalities which obtained the flag in 2010 3115
Flags in cold and hot wars 3115
Bangladesh fines for defying flag 3116
Brussels has fined Britain for failing to display the EU flag 3116
Has Malawi shown the way to other African countries? 3117
After 60 years in an American sideboard the flag is headed home 3117
A farewell to Erwin Günther 3118
CVS members anniversaries 3118